Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 2822 — SIX PAGES — NGÀY THỨ SÁU 20 JANVIER 1928 — NGÀY 28 THÁNG CHẠP NĂM ĐINH-MÃO — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 20

Agents :
Sté Ame POINSARD ET VEYRET

LỤC-TỈNH TÂN VĂN

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

DEPOT LEGAL • INDOCHINE • Nº 7820

GIÁ BÁO

ĐÔNG-PHÁP

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50
Bán lẻ mỗi số	0$05

CHỦ-NHÂN: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Nhà báo ở đàng Lucien Mossard số 13 (gần trường-học Taberd). — SAIGON

CHỦ NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ

Gởi dây thép đề: LUCTINH-SAIGON
Dây thép nói kêu: Số 203-Saigon

Mua báo phải trả bạc trước và gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý.

Bài đăng báo thì gởi cho ông LÂM-VĂN-NGỌ, Chủ-nhiệm.

Lời rao thương mãi tính giá rẻ :
Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp-Quốc
Bavignon, Bourdet & Cie
9, rue Tronchet — Paris (VIIIe)

Agents :
Sté Ame POINSARD ET VEYRET

Cứ như câu hỏi ở mấy số báo trước, chắc anh-em chị-em đồng-bào ta đã biết rõ lắm rồi : thì có chi khác lạ hơn là mua số của hội «Nam-kỳ Bổn-quốc Đức-Trí-Thể dục» vì số ấy mỗi vé 2$00. Mua số ấy tức là tác phước cho quốc-dân vậy.

Lục-Tỉnh Tân-Văn

Chúc lành cho Nước-nhà,
Chúc lành cho Đồng-bang,
Chúc lành cho Độc-giả và Thông-tin.

SỐ BÁO TẤT NIÊN

Theo lệ mọi năm, số báo tất niên của bổn-báo là ngày 29 Tết, qua ngày 30 thì nghỉ, hoặc như nhằm tháng thiếu thì nghỉ ngày 29. Ấy là dầu thế nào cũng cứ do theo lệ mà nghỉ trước một ... tháng chạp đủ, chẵn 30 ngày, thì đáng lẽ số báo tất niên cũng phải để đến ngày 29 Tết, nghĩa là thứ bảy mai nầy, 21 Janvier mới phải. Tuy nhiên bổn-báo vẫn biết vậy, song vì ngày mai nầy nhằm bữa thứ bảy, các ty các sở nhà-nước đều nghỉ buổi chiều, thợ nhà-in cũng mãn vui đón xuân tới xuân về mà phần nhiều nghỉ công ngơi việc. Ấy nên bổn-báo thiết tưởng đâu thêm một ngày cũng thế, mà thiếu đi một bữa cũng tròn; cho hay việc đời còn lắm, nước non ngày tháng vẫn còn dài, không lẽ độc-giả chẳng niệm tình mà thứ dong bổn-báo, cho nghỉ đi một số bữa mai nầy.

Vậy số nay là số báo tất-niên, tạm đình đến bữa mồng-bốn tháng giêng Annam năm Mậu Thìn, nhằm bữa thứ năm 26 Janvier 1928 mới xuất bản.

∴

Bây giờ đây, nhân trong dịp nghỉ Tết mừng xuân, không lẽ đã gọi là số báo tất-niên, bổn-báo không để một đôi lời chúc tụng? Thật là không lẽ. Nhưng muốn chúc mà phải chúc chi đây?

Trước hết bổn-báo xin chúc cho nước-nhà sang năm tới nầy cũng cùng cái tiếng mới mà càng mới thêm. Cái xấu cái dở theo năm cũ mà chảy trôi, cái tốt cái hay theo năm mới mà tràn lan đến. Văn-minh tấn-bộ, thạnh-trị thái-bình, tháng ngày gió thuận mưa êm, khuya ... sương hòa-nhã. Tai trời đừng xảy, ách nước đừng sanh, để cho vật thụ dân an, cả thảy giàu nghèo đều làm ăn vui thú.

Thứ đến chúc cho đồng-bào chưởng-tộc, cả từ Sĩ, Nông, Công, Thương, cả từ sang đến hèn, giàu đến khó, thảy đều được hưởng gồm Phước Lộc Tài Danh, nhứt là người khó kẻ hèn, đều theo năm mới nầy mà cùng sang cùng giàu, để theo đuổi cho kịp thời kịp đợi. Trai thì tròn Trung tròn Hiếu, gái thì vẹn Tiết vẹn Trinh, những là điều bại lý thương luân, đều chảy trôi theo năm cũ.

Bổn-báo lại cũng nhân năm mới nầy mà chúc cầu sao cho từ đây cái thiệt thì sanh nảy ra nhiều, cái giả thì giảm tiêu đi bớt; nhứt là đừng còn thấy những hạng người gạt dân dối nước, phá hại đồng-bào để mưu đồ danh lợi.

Tắc một lời là cả nhân cả vật, đều chúc cầu sao cho nhân ngày xuân tháng mới tới nầy mà được thấy xanh tươi mới mẻ. Nước giàu dân mạnh, lợi có mà hại vốn không, lớn bé trẻ già đều vui hưởng phước lành của Trời Đất.

L. T. T. V.

THUYÊN-BỔ

Theo nghị-định ngày 16 Janvier 1928 của quan Thống-đốc Nam-kỳ,

— M. Võ-văn-Danh, huyện hạng ba giúp việc tại phòng Sanh-ý Saigon, bổ đi tùng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Sadec thế cho M. Trần-văn-Phước, phủ, bổ đi chỗ khác.

— Trương-văn-An, đốc-công hạng nhì sở Khám-đạc, tạm bổ đi tùng quyền quan Thủ-lãnh sở điền-thổ đang giúp việc tại Phòng quản-thủ điền-thổ tại Chợlớn.

— Theo nghị định quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 17 Janvier 1928 :

M. Tô-ngọc-Chương, huyện hạng nhứt, trước bổ đi giúp việc cho Chánh-phủ Đông-pháp và đã trả về ngạch Nam-kỳ, nay giao cho quan Hiệp-lý đình Thượng-thơ sử-dụng, thế cho M. Nguyễn-hữu-Sửu, huyện, xin nghỉ ngoài ngạch.

M. Nguyễn-hữu-Sửu, huyện hạng nhứt, giúp việc tại phòng năm dinh Thượng-thơ, theo lời xin, đặng phép nghỉ ngoài ngạch một năm không lương bổng.

M. Dương-văn-Sơn, thơ-ký hạng ba giúp việc tại phòng Sanh-ý Saigon, nay bổ đi tùng quyền quan Giám-đốc Quốc chánh-vụ.

— Theo nghị định quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 18 Janvier 1928 :

M. Mạc-văn-Nghĩa, phủ hạng nhì, chủ quận Long-thành (Bienhoa) bổ đi tùng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Hatien, đặng làm chủ quận Gianthanh thế cho M. Phạm-hữu-Ngữ, huyện bổ đi chỗ khác.

M. Phạm-hữu-Ngữ, huyện hạng nhứt, chủ quận Gianthanh (Hatien) bổ đi tùng quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Bienhoa, đặng làm chủ-quận Long-thành thế cho M. Mạc-văn-Nghĩa, phủ bổ đi chỗ khác.

Xem « AI DIỆM TIỂU-THUYẾT » nơi trương thứ năm.

Nữ-công học-hội

Huế, le 15 Janvier 1928.

Hội Nữ-công có hiệp đại hội-đồng cuối năm
Tờ trình của ban trị-sự

Thưa các bà các cô hội viên hội Nữ-công,

Ban trị-sự chúng tôi xin có lời kính cáo cùng các chị em biết rằng: thứ năm tuần nầy là 12 Janvier 1928 tức là ngày 20 tháng chạp Annam, đúng 10 giờ xin mời hiệp đại hội-đồng để nghe tờ trình của ban trị-sự, những công việc trong năm và chấm sổ mãi biện, dự trù công việc sang năm, bàu ban trị-sự lại, theo như chương trình của hội đã định

Những hội-viên có mặt ở Huế xin mời đến cho đủ, còn các hội-viên ở xa, sẽ đăng và gởi giấy thông cáo tất cả để ai có ý-kiến gì muốn bàn về việc hội thời xin đến ra giêng về ngày khai giang tức là ngày thứ năm 2 Février 1928 là mười một tháng giêng Annam, lại có hiệp hội-đồng lần thứ hai, ... hơi, hoặc bỏ một phiếm về cuộc bàu cử. Khi khai hội-đồng, nếu ai được phiếm tín nhiệm nhiều thì sung vào ban trị-sự để trông coi công việc cho hội.

Nay tờ trình,
BAN TRỊ-SỰ

Chánh hội-trưởng :	Mme Đạm-Phương.
Thủ-bổn :	— Jean.
Thơ-ký :	— Nguyễn-khoa-Tá, Trần-nhựt-Tân và Mlle Như-Mân.
Cán-sự :	— Ưng-Nghệ.

∴

Huế, le 12 Janvier 1928

Tức là ngày 20 Annam đúng 10 giờ khai hội-đồng.

Trong khi hội viên an tọa hết thảy, bà hội-trưởng đứng lên đọc mấy lời đại khái chúc trong hội, kế đến cô thơ-ký Như-Mân đọc tờ trình của ban trị-sự như sau nầy :

Thưa các bà các cô,

Ban trị-sự chúng tôi xin trình cùng hội đồng được rõ những công việc làm trong năm Đinh-mão 1927 vừa rồi, khoản thứ nhứt việc dệt vải theo kiểu mới của ông Hoàng-mạnh-Diễm tặng cho hội một cái «không» nhỏ và hội có đóng thêm bốn cái : 2 cái lớn, 2 cái nhỏ. Hiện nay học trò đã biết dệt được sáu người, bán cũng có lời, nếu trong hội chị em ai có thể giúp sức mà khoản trương cho rộng ra thì việc chi tiêu trong hội cũng đỡ thêm vào vốn hội được.

Khoản thứ 2 : Nghề làm bánh ở hội, học trò cũng đã được nhiều người làm được, và có bán cho các chỗ ở xa tới đặt nữa.

Khoản thứ 3 : Ngày 29 Juillet 1927 quan Khâm sứ có chi cho hội một số bạc phụ cấp về năm 1927.

Khoản thứ 4 : Về khoản xin đất làm nhà hội-quán, ban trị sự có đệ đơn lên quan Khâm-sứ Thừa-thiên hai lược, xin phái quan lục-lộ cắm đất cho để đắp nền.

Khoản thứ 5 : Về khoản làm nhà hội-quán hiện tại hội có gởi một số bạc tại Pháp-Hoa Ngân-Hàng ở Huế 1350$00 để dự trữ làm nhà hội-quán. Mới đây lại có ông Nghị viên Trung-kỳ là ông Trần-bá-Vinh có giới thiệu với bổn-hội một nhà từ thiện sẵn lòng vì việc công đức mà giúp cho hội một số bạc 2000$00 để làm nhà hội-quán, nhưng phải ... m theo kiểu của ông vẽ và trước cửa nhà hội-quán để mấy chữ Nữ-Công Học-Hội Pavillon Lê-Viên là tên của nhà từ thiện ấy.

Khoản thứ 6 : Các việc lặc vặc tóm kể như sau nầy :

1· Vì việc thơ trác văn lại trong tháng Octobre cô thơ-ký Như-Mân đi vắng, hội phải bàu bà trợ Trần-nhựt-Tân nhận tạm thời thư-ký và cô Xuân làm phụ thơ ký.

2 Hội có phái mấy chị học sanh đến học môn kế toán tại nhà hội Quản-trị Huế, mỗi tuần hai giờ đồng hồ, thứ năm và chúa nhựt, buổi chiều do ông Nguyễn-Duy-Thịnh dạy.

3 Việc giúp dân bị lụt Thanh-hóa, hội thể thao có thiết cuộc nghĩa quyên, có giấy mời hội Nữ-công sự hội và nhờ học-sanh nữ công bán giấy.

4· Cuộc nữ-giới ở Huế tổ-chức cuộc bán bánh, bán hoa giúp dân bị lụt Thanh-hóa, hội Nữ-công có chi một số tiền làm bánh làm mức sung vào cuộc cuộc nghĩa quyên ấy và phái học sanh hội-viên sanh giúp.

Nói tóm thì công việc làm trong một năm, hội chúng ta đối với trong hội cũng có mở mang ra nhiều, đối với ... được chút đỉnh, như thể sự kết quả của hội cũng có vài phần viên mãn, coi như mới đây bữa mồng một tháng Janvier 1928, hội có đến chào quan Khâm-sứ, chúc mừng năm mới, Ngài lấy làm vui vẻ mà khen ngợi công việc của hội đã làm mấy lâu nay và ngài hứa rằng số tiền phụ cấp năm nay ngài sẽ gia thêm cho Hội. Chị em chúng ta tưởng cũng được một điều vinh hạnh, vậy nên cùng nhau gắng sức cố công mà làm thêm cho càng ngày càng tăng tiến mãi mãi thời qui hóa vô cùng

Sau hết về các khoản dự trù về năm 1928.

1· Làm nhà Hội-quán.

2 Mở thêm nghề dệt vải.

3 Xuất bản quyển sách về các môn thực phẩm.

Cô thơ-ký đọc xong, kế đến bà thủ-bổn kê trình về sổ chi tiêu thâu nhập trong một năm, hội-đồng đều vui vẻ, đúng 12 giờ giải tán.

Bữa ấy hội viên chưa đủ số, nên việc bàu ban trị sự phải hoãn lại ra giêng, lại có một bà hội-viên xin vô hội là bà Nguyễn-thanh-Nga, ở làng Phú-môn, huyện Phú-lộc, tỉnh Thừa-thiên.

Nữ-công-học-hội lại cáo.

Xin qui độc-giả nhớ giùm rằng số báo tới : đến ngày mồng-bốn tháng giêng Annam nhằm bữa thứ năm 26 Janvier mới xuất-bản.

TỔNG CUỘC THỂ-THAO ANNAM

Tờ kiết nhận ngày 17 Janv. 1928

Matches đá bữa 15 Janvier

E. Giadinh thắng Paul Bert năm bàn trọn (Homologué).

Victoria thắng Laithieu 7 bàn trọn (Homologué).

Matches sẽ đá bữa 29 Janvier

3 giờ 15 tới 4 giờ 15 — Electro với Dakao. Giám-cuộc M Nhiều.

4 giờ 20 tới 5 giờ 20 — Tandinh với Thudaumot. Giám-cuộc M Bình.

Tổng-cuộc cho mấy hội hay rằng thứ ba tuần tới (24 Janvier) không có hội

Điền-thuyết về khoa sư-phạm

Nghị-định của quan Thống-đốc Nam-kỳ ngày 14 Janvier 1928

Điều thứ 1. — Kể từ ngày 1er Janvier 1928, sẽ có diễn-thuyết về khoa sư-phạm và chỉ cách dạy để làm kiểu-mẫu cho các thầy dạy tại trường nhà-nước theo chương-trình quốc-ngữ và chương-trình Pháp-Việt, diễn-thuyết như vậy mỗi tháng một lần, buổi sớm mai ngày thứ năm, tại Saigon, tại Châu-thành Chợ lớn, tại mỗi tỉnh-thành ở Nam-kỳ; và trong mấy tỉnh rộng lớn thì diễn-thuyết thêm hai ba chỗ đô-hội khác nữa.

Điều thứ 2. — Buộc phải có mặt khi diễn-thuyết mỗi tháng trong thành-phố, trong tỉnh-thành hoặc trong quận nào.

a) Mấy thầy giáo nhỏ có bằng-cấp sơ-học (Certificat d'études primaires) chưa đủng 18 tuổi, lãnh chức tạm nơi quyền các quan tham-biện chủ tỉnh ;

b) ...

c) Mấy thầy giáo phụ-tá hạng 8 và hạng 7.

Điều thứ 3. — Việc tổ-chức và quản-lý mấy cuộc diễn-thuyết có chỉ cách dạy làm kiểu thì giao cho quan Đốc-học các trường tỉnh, có quan Thủ-lãnh Học-chánh kiểm-sát, (như quan Đốc-học mắc việc thì giao cho một vị nghiệp-sư sơ-đẳng giúp việc tại tỉnh.) Trong việc ấy thì quan Đốc-học đặng hai giáo-sư nhà nước phụ lực; hai vị ấy thì về phần quan chủ tỉnh chỉ định. (Tại châu-thành Cholon thì quan Tham-biện Đốc-lý định ; còn tại Saigon thì là quan Thủ-lãnh Học-chánh.)

Điều thứ 4. — Quan Đốc-học lo việc diễn-thuyết về khoa sư-phạm và các giáo-sư định cho giúp người, mỗi khi cần-kíp, thì đặng phép dùng cách mau lẹ hơn hết đặng đến nơi diễn-thuyết.

Điều thứ 5 — Các quan Tham-biện chủ tỉnh, quan Tham-biện Đốc-lý thành phố Cholon và quan Thủ-lãnh học-chánh Quảng-hạt, các tùy chức phận, lãnh thi-hành nghị-định nầy.

Saigon, ngày 14 Janvier 1928
B. DE LA BROSSE

Thăng chức

Theo nghị-định ngày 31 Décembre 1927 của quan Thống-đốc Nam-kỳ, các chức-viên sau nầy đặng thăng chức kể từ ngày 1er Janvier 1928.

Ier gạch giáo huấn

Thăng chức institutrices de 7è cl.:

Mmes Dang thi Tam, Saigon; Tran thi Sach, S L ; Tran thi Hoai, Mytho; inst. aux. de 8è lc.

Thăng chức inst. aux. de 4è cl. :

Mmes Pham thi Phuong, Cantho ; Nguyen thi Mai Dakao ; inst. aux. de 5è cl.

Thăng chức inst. aux. de 5è cl. :

Mmes. Nguyen thi Qui, Sadec ; Anne Long, Cantho ; Nguyen thi Nhi, Vinhlong ; inst. aux de 6è cl.

Thăng chức inst. aux. de 6è cl. :

Mmes Bui thi Truoc, Tanan ; Le thi Chau, Cantho ; Tran thi Diep, Cantho ; Huynh thi Linh, Travinh ; Nguyen thi Lê, Travinh ; Pham thi Hue, Tandinh ; inst. aux. de 7è cl.

Thăng chức Inst. auxil. de 7e cl.

Công văn

Số hiệu 2799

QUAN TỒNG THỐNG TOÀN-QUYỀN ĐÔNG-PHÁP

Tuân y chỉ dụ ngày 20 Octobre 1911 định quyền hành quan Tổng-Thống và sắp đặt việc tài chánh và chánh trị trong Đông-pháp ;

Tuân y chỉ dụ ngày 18 Avril 1918 định điều lệ về sự buôn phải nhượng đất tư đặng làm việc ích lợi chung, trong Nam-kỳ, Lèo, trong thuộc địa Langsa tại Hanoi, Haiphong và cửa Đà-nẵng, và trong địa phận Quảng-châu-Vân ;

Tuân y chỉ dụ ngày 8 Mai 1921, định sửa chỉ dụ ngày 18 Avril 1918 ;

Theo lời thanh tư của quan chánh Giám-đốc sở Tạo-tác; quan Thống-đốc Nam-kỳ cũng đồng ý kiến ;

Hội Nghị-tư thương thỏa,

ĐỊNH-ĐỊNH :

Điều thứ nhứt. — Định cho phép mở cuộc tra cứu theo cách chánh-trị, trước khi ra lời nghị-định rằng công việc đặng dẫn nước Sông-Bé về Saigon và Cholon là việc ích lợi chung.

Điều thứ hai. — Những giấy tờ về vụ tra cứu nầy để tại phòng việc dinh Đốc-lý thành-phố Saigon và Cholon, ... Thudaumot trong hai mươi ngày. Có yết-thị bằng chữ Langsa, Quốc-ngữ và chữ Tàu rao cho hay, ai có can hệ đến vụ nầy đều được tự-do tỏ bày ý kiến cùng sở nguyện của mình, thì quan Đốc-lý hoặc là quan Tham-biện chủ tỉnh sẽ đem ý kiến cùng lời ước nguyện của mình vào sổ riêng để dành biên chép việc ấy.

Điều thứ ba. — Những yết-thị sẽ dán trong mấy làng kể sau nầy :

Nhà-Bích (tổng Thạnh-an), Ngãi-An, Phú-hưng, Chánh-lưu (tổng Bình-hưng), An-lợi, An-hòa (tổng Bình-phú), An-mỹ, Bình-chuẩn, Vĩnh-phú, Tuy-an (tổng Bình-thiên) Phú-hựu, Vĩnh-tường (tổng Bình-điền), Bình-thuận, Bình-giao (tổng Bình-chánh), các làng ấy thuộc về hạt Thudaumot.

An-linh, Phước-hòa (tổng Chánh-mỹ, hạt Bienhoa).

Tân-ninh, Tân-long, (tổng An-thủy), Đông-an, Dĩ-an, Bình-đức, Bình-dương, Bình-phú, Bình-phước, Bình-chánh, Bình-triệu (tổng An-thổ) Bình-lợi-trung, Bình-hòa-Xã, Phú-mỹ, Phú-nhuận (tổng Bình-trị-thượng), các làng nầy thuộc về hạt Giadinh.

Saigon và Cholon.

Điều thứ tư. — Quan chánh Giám-đốc sở Tạo-tác và quan Thống-đốc Nam-kỳ, tùy theo phận sự, lãnh thi hành lời nghị nầy.

Hanoi, ngày 10 Octobre 1927.
Thay mặt cho quan Tổng-thống Toàn-quyền :
Quan phó Toàn-quyền Đông-pháp,
Ký tên : MONGUILLOT.

Chứng kiến tại hội nghị-tư.
Saigon, le 10 Septembre 1927.
Quan Thống-đốc Nam-kỳ,
Ký tên : B. de la BROSSE.

Ai muốn làm giàu mau ? Nên mua số của « Nam-kỳ bổn-quốc đức-trí-thể dục hội ». Mỗi vé 2$00.

Mmes. Nguyen thi Khue, Cholon ; Tran thi Dinh, Gocong ; Nguyen thi Nam, Cholon ; Pham thi Phien, Coll. Fill. Indig ; Ho thi Than, Coll. Fill. Indig ; Nguyen thi Dai, Sadec ; Vo thi Kieu, Bentre ; Nguyen thi Phung, Vinhlong ; Nguyen thi Ven, Chaudoc ; Vo thanh Nga Simone, Insts. auxils. de 8e cl., Caukho.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

47. — *Rue de Canton.* — Cholon

SAVON NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Qui-bà, qui-cô muon giữ gìn da mặt mịn màn xem cho đẹp đẽ, thì duy có thứ xà-bong thuốc của bổn đường Y-học-Sĩ VI-TẾ-SANH bào chế ra đây mà thôi. Bởi có làm công chọn lựa nhiều nguyên chất tinh khiết chế ra nên thứ xà-bong nầy thơm tho sạch sẽ, dùng nó thường thì trừ được bịnh thấp độc ngoài da bết ngứa ngáy. Nó có sức chịu dựng với nước, không mềm không rã. Dùng nó tắm gội hằng ngày thì cả mình đều thơm. Thật là một thứ xà-bong rất quí nhứt trong hoàn võ.

Không nhà nào mà không có rượu

DUBONNET

ĐỒNG-PHÁP THỜI-SỰ

HANOI

Một người phu xe bị cai xe đánh chết

Ngày 7 Janvier hồi 6 giờ, một tên cu-li xe vì thiếu tiền thuế nên tên cai xe chẳng rõ tại sao lại đánh tên ấy quá tay mà chết. Hiện nay tử thi tên ấy đã đem vào nhà-thương để quan lương-y mổ, còn tên cai xe ấy đã bị tống giam để đợi ngày tra xét.

∴

HAIPHONG

Một lát dao vào óc

Ngày 3 Janvier, vào hồi nửa đêm, chẳng biết duyên cớ vì đâu mà một người lính tây cầm dao đâm một người phu xe phải một lát dao thật sâu ở chính giữa đầu.

Hiện đã chở người ấy vào nhà-thương để điều trị chẳng biết sống chết thế nào.

∴

Đám giết nhau ở nhà thanh-lâu

Đêm 29 Décembre, tại một nhà thanh lâu kia có xảy ra một chuyện đâm chém rất ghê gớm. Số là một chàng thiếu-niên kia vào chơi nhà thanh lâu ấy, thình lình chẳng hiểu tại sao lại có một người đàn-ông khác vào đâm ngay một lát dao vào ngực. Người thiếu-niên ấy hiện đã đem vào nhà-thương nhưng coi bịnh thế nặng lắm.

Hiện nay việc ấy còn đương tra xét.

NG.-XÍCH-HỒNG HỌC-ĐƯỜNG

Tôi nhứt định lại kỳ nhập trường tới đây tôi không lãnh học trò 3e année.

Tuy là tôi với M. Điều không thuận mặc dầu, chờ quyền coi trường, tôi cũng sẽ coi vậy. Phụ huynh sĩ tứ đừng ngại cứ giao trẻ em cho tôi dạy dỗ như khi trước.

Dầu người ngoại-quốc có mua trường Nguyễn-xích Hồng đi nữa thì quyền Đốc-học cũng tôi cầm, vì khi bán trường cho M. Điều *tôi bán xát chớ không bán hồn*, nghĩa là tôi không để người kế thế, xát là trường hồn là tôi đây.

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

THI-CẦU

Pháo nổ chết người

Ngày 2 Janvier vừa rồi, một người tên là Nguyễn-Tân, ở Sơn-đông, là người chuyên nghề làm pháo xưa nay, đương hì hụi làm pháo để bán Tết, chẳng biết vô ý thế nào thuốc pháo nổ tung lên, làm cho người ấy bị thương nặng quá, mắt mày và ngực bị thuốc pháo bắn vào cháy sám cả, hai tay đứt rời ra, chưn trái cũng đứt rời ra ở chỗ trên mắt cá, chưn mặt thì cháy chỉ còn xương trơ trơ, bộ dương vật và thận nang cũng bị đứt bắn ra một nơi, chết ngay lập tức.

Mái nhà thì bắn toang ra, thấy có những mảnh thịt của người bị nạn mắc trên rui nhà.

May lúc ấy mấy đứa con người làm pháo đều đi chơi vắng cả, chớ nếu ở nhà thì chắc cũng bị nạn.

NAM-ĐỊNH

Bạc giấy giả một đồng

Mới đây một ông huyện có bắt được một người lưu hành bạc giấy giả một đồng. Nhưng bạc giấy giả có những nét sai như sau này:

Chấm viết những chữ: 1° « une và une piastre », nếu thấm nước trải ra rồi thoa vào mặt chữ thì bay mất; 2° cái hình bóng người đàn-ông thì lèm nhèm không được rõ.

3° Khuyên điều chung quanh cả hai tờ giấy bạc thiệt thì có những nét hoa trắng thật rõ ràng, hiện ra trên nền màu đỏ. Nhưng ở giấy bạc giả ấy thì có những nét đỏ lèm nhèm trên nền giấy trắng, có ý dễ biết lắm.

Hiện nay người ấy đã bị tống giam để tra xét.

Vient de paraître,

LEÇONS D'HISTOIRE D'ANNAM

Cours Moyen et Supérieur

Leçons développées.— Résumés.— Lectures. — Tableaux chronologiques.— Cartes historiques.

par

DUONG-QUANG-HAM, professeur.

Préface de M. C. MUS

Directeur de l'Ecole Supérieure de Pédagogie de l'Indochine.

Un vol. In. (8.300 pages) prix 0$80; port 0$20.

En vente à l'Imprimerie de l'Ouest à Cantho.

Les grosses commandes avec remise sont reçues chez l'auteur: 98, Rue du Coton, Hanoi.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 20 Janvier 1928.

GIÁ BẠC

	20-1		19-1	
Nhà-nước	12 F.	90	12 F.	90
Ngân-hàng Đông-pháp	12	90	12	90
Banque Franco Chinoise	12	90	12	90
Banque de Saigon	12	95	12	95
Financ. Fse. et C.	12	90	12	90
Hong-kong Shanghai	12	90	12	90
Chartered Bank	12	90	12	90
Việt-Nam Ngân-hàng	13	00	12	95

∴

MỄ CỐC

Giá chở đến nhà-máy Cholon bao 2 tấn luôn giá 100 kilos

	Par picul de 60 k. GẠO CŨ	Par 100 k. GẠO MỚI
Vinhlong	3$69 à 3$55	5$29 à 5$72
Gocong	» à 3.65	» à 5.37
Baixau	4.10 à 3.70	6.03 à 5.44
Baclieu	4.15 à 3.80	6.10 à 5.59
Gạo trắng thường	3.55 à 3.50	5.22 à 5.15
Namvang gạo trắng	» à 3.60	» à 5.29
Namvang gạo đỏ	2.70 à 2.65	3.97 à 3.90

SÁCH

Thời-Sự Cẩm-Nang 1928

*Sách « **Thời-Sự Cẩm-Nang** » năm 1928 đã khởi in, lối đầu năm Tây thời xong.*

*Cuốn năm nay **1927**, in ra vừa rồi thì bán hết liền. Nhiều vị đến mua, không còn mà bán, trách bổn hiệu sao không in dư nhiều.*

Vả chăng sách Thời-sự Cẩm-nang mỗi lần in thời tốn kém nhiều bề lắm, vả lại dùng nội trong năm mà thôi, nếu dư nhiều mà không bán đặng thì rất thiệt hại cho Bổn-hiệu, vì vậy nên Bổn-hiệu in ra vừa đủ với số người mua và cho, dư vài chục cuốn vậy thôi.

Vậy cuốn năm tới đây như ngài nào có cần dùng mua xin viết thơ đến trước bây giờ, khi in xong thời Bổn hiệu sẽ gởi đến cho các ngài, nếu để in rồi mới mua thời e khi lại hết không còn nữa.

Xin các ngài lưu ý.

Giá bán 1 cuốn là ...... 2$50

Phụ thêm tiền gởi...... 0 28

Thơ và mandat gởi cho: Monsieur Directeur de l'Imprimerie de l'Union 13 rue Lucien Mossard, Saigon

SOCIÉTÉ

Internationale d'Epargne

(HỘI VẠN-QUỐC TIẾT KIỆM)

CÔNG-TY TÍCH-TRỮ

TƯ BỔN CỦA NGƯỜI PHÁP LẬP RA

Vốn: 65.000 lượng vàng thượng-hải (phân nửa đóng rồi)

Tiền quan Langsa: 2.000 000 quan (1 phần tư cũng đóng rồi)

SỞ CHÁNH ĐÔNG-PHÁP

Đường Guynemer, số 25, Saigon

CÁCH TRẢ TIỀN VỀ VÉ ĐÃ PHÁT

KỲ XỔ LẦN THỨ TƯ

Ngày 16 Janvier 1928, **Série số 819** được chấm phần huờn số bạc lại.

Vé phiếu **Số 819** thuộc về **Série 819** được trả số tiền vốn lại là:

MỘT NGÀN ĐỒNG BẠC

Vé ấy thuộc về của ông M Nguyễn-văn-Minh dit Khắc Minh, ở Sốctrang, số 119 đường Đại-ngãi.

Kỳ xổ tới sẽ nhằm ngày 15 Février 1928 cũng tại phòng việc của hội, ở đường Guynemer, số 25, Saigon.

Ai muon đóng tiền để dự vào cuộc xổ số nầy thì xin do nơi mấy viên Đại-lý của hội, hay là tại phòng việc của hội ở Saigon, đường Guynemer số 25, Saigon cũng tiện vậy.

Có cuốn tiểu dẫn các nghĩa rõ ràng ai xin hội sẽ gởi cho.

Trường Võ-Văn

CANTHƠ

có lớp 1er Année năm thứ nhứt trùng đẳng

Kể từ năm 1927, ông cựu hội đồng quản hạt Võ văn-Thơm đành xuất số bạc 500$00 để thưởng lớp sơ đẳng mỗi tháng bất luận giàu nghèo, trò nào ăn cần học tập, tánh nết đoan trang và lãnh giải nhứt trong lớp.

Ấy chủ ý giục lòng học sanh tranh rạnh về nền giáo dục và học thức. Mỗi năm trường Võ-Văn, được phép gởi thi Bourses vào trường giáo-sư Saigon và Cantho.

Lại tôi hết lòng chỉnh đốn lề luật trường, lo cho học sanh biết chuyên tập công phu, nên lòng kính trọng.

Sau tôi chẳng nệ công lao tầm giáo sư đủ tư cách, vừa có tài vừa có đức.

Xin quí ông cùng quí Bà nhơn lúc rảnh rang ghé lại trường tôi xem cách sắp đặt, thì tôi lấy làm hân hạnh vô cùng.

Gia-long Học-đường

148-170 Đường Chasseloup-Laubat. — Saigon

CÁO-BẠCH

Ngày tựu trường: 7 Février 1928

(16 tháng giêng Annam.)

Trường lãnh lưu học-sanh từ sáu tuổi trở lên

Một vài bức thơ của cha mẹ lưu học-sanh.

Chợquán, le 8 Janvier 1928

Hôm tôi ra lãnh cháu tôi về bãi trường, ông có dặn về xét coi lực học nó thì biết. Vậy vợ chồng tôi rất mừng lòng mà thấy cháu chúng tôi là Maurice Cabon, sáu tuổi, đem thọ giáo nơi bổn trường trọn một năm nay đã thấy phân biệt khác với trẻ thường, như là nói năn thưa bẩm có phép tắc, đọc và viết chữ quốc-ngữ chữ tây được, với làm được hai phép toán. Coi đó thì biết là trường ông cốt cần sự dạy dỗ trẻ nhỏ mau tấn ích; nhứt là trẻ nhỏ từ sáu tuổi còn khờ dại thì việc chịu khó nhọc công phải lắm, mà bổn-trường rất châu đáo như vậy, thiệt vợ chồng tôi rất ngợi khen và khâm phục cách giáo-dục trường ông chẳng cùng.....

LÝ-THÀNH-THỚI,
hôpital Choquan.

Cholon le 10 Janvier 1928

Tôi không còn biết dùng lời mĩ ngôn nào nữa cho cân xứng để tạ đáp ơn trường thành tâm giáo-dục trẻ nhỏ, chỉ viết ít lời nầy ở lòng cảm khái của tôi đến tạ ơn ông và qui thầy bổn-trường rất mẫn cáng về việc dạy dỗ trẻ thơ. Rõ ráng con tôi là Trần-văn-Huệ, 7 tuổi, chưa biết chi hết, đầu năm rồi đem ở học tại trong trường ông, cũng tưởng tập lần cho quen trường và tránh khỏi xe cộ vậy thôi, không ngờ nay đọc với viết quốc ngữ và chữ tây, nhậm lẹ, lên được một lớp, lại làm bốn phép toán được.

Lối xóm tôi ai thấy Huệ có tấn ích hiền nhiên lại có khuôn phép, đều ngạc nhiên và cả khen trường ông dạy dỗ mau phát, kỳ tới tôi đem đứa em của Huệ, 6 tuổi và 3 trẻ nhỏ nữa cũng một cỡ với Huệ, ấy là con của mấy người lối xóm tôi, họ cậy tôi đem học trường ông, vậy xin ông để dành giùm kỳ tựu trường tới chắc 4 chỗ...

TRẦN-VĂN-BÊ
Boulevard Galliéni N° 191
Cholon.

Sau xin quí ông quí bà nhớ cho em cháu tựu trường ngày 11 tháng giêng năm mậu-thình Annam nhằm ngày 2 Février 1928.

NGUYỄN-VĂN-THƯỢNG

Sách in rồi lần thứ nhì

QUYỂN

Bách-Phân Luật-Giải

*5.000 cuốn trước bán hết rồi, kỳ nhì này có thêm vô mười mấy trương sách nữa: nói về luật mới đổi thuộc về **Bách-phân**, và con niêm giấy tin-chỉ, lại có chỉ rõ cách phạt **Bách-phân** không đúng giá hay là dấu giá.*

Ai muốn mua lẻ, do mấy chỗ bán sách trong lục-tỉnh, đều có trữ bán lẻ 1$30 mỗi cuốn;

Ai muốn mua sỉ, bán lại thì tôi tính cho như vầy:

50 cuốn sấp xuống trừ huê-hồng: 20%.

51 Cuốn sấp lên — : 30%.

(Không dám nhận cách lãnh hóa giao ngân).

M. ĐẶNG-BÁ-PHÚC
Soạn-giả quyển: Bách-Phân-Luật-Giải tại Vinhlong

PHÒNG KINH-LÝ NGOẠI NGẠCH

Đường Garcerie, số 6 tại Saigon

CỦA ÔNG

Pham-ngoc-Thuan

quan Bác-vật Kinh-lý

Đo đất khẩn — Tìm ranh

Cắm trụ đá — Phân manh — Đo cắm đất

Phóng kinh và đường

Cứu xét các vụ Tòa-phú.

Giá cả tính rẻ và đo mau lại kỹ

Xin quí ông quí bà tưởng tình đồng bang mà chiếu cố.

THÔNG-HÀNH

(Trên mấy cầu ngang sông Đồng-nai)

Kể từ ngày 19 Janvier 1928 cho xe hơi kiểu du-lịch (voitures de tourisme) thông-hành lại trên mấy cầu bắt ngang sông Đồng-nai (đường thuộc-địa số 1 từ Saigon tới Bienhoa).

Cấm xe Comion đi trên ấy từ 12 giờ khuya tới 5 giờ sáng trong khi làm công việc kể từ ngày 28 Janvier 1928.

Thuộc địa Nam-kỳ

Sở Quản-Thủ Địa-Bộ

PHÒNG-VĂN GOCONG

Lời rao mở hội tra-cứu về các quyền trực-tiếp về điền-thổ đã cước trong địa-bộ cũ của làng Tân-niên-trung và Tân-niên-tây (Tổng Hòa-lạc-thượng).

Quan quản-thủ địa bộ tại Gocong cho nhơn-dân hay rằng đã mở cuộc tra-cứu đặng chỉnh-đốn các quyền trực-tiếp đã cước trong địa-bộ cũ của làng Tân-niên-trung và làng Tân-niên tây.

Cuộc tra-cứu ấy thi-hành theo điều 343 của chỉ-dụ ngày 21 tháng bảy Langsa năm 1925 mà đã có chỉ-dụ ngày 23 tháng mười một Langsa năm 1926 sửa lại, và sẽ mở luôn luôn trong một năm kể từ ngày của số nhựt-báo công-văn Nam-kỳ, có ấn hành lời rao nầy.

Những người nào mà có cun dự đến thời có phép gởi các lời khai của mình đoán là hữu-ích cho quan quản-thủ cho đặng làm chắc chắn, hoặc đặng thêm cho đủ, hoặc đặng đối-nại các khoản khai ra trong địa-bộ và các tờ khác.

*Lời khai nào hay là lời ngăn cản nào gởi sau ngày **19 Janvier 1929**, thì sẽ chẳng đặng thâu chấp.*

Tại Gocong ngày mười một Janvier tháng chạp năm một ngàn chín trăm hai mươi bảy.

Quan quản-thủ địa-bộ,
DRIARD.

Kỷ niệm giáp 10 năm

Thương mãi

BÁN

Rẻ mạt! *Rẻ mạt!*

Nay giáp 10 năm *M. François SỰ* ra bán nghề *Hột xoàn*, nên nay định bán các *Hột xoàn* nơi tiệm sẽ BỚT GIÁ THẬT RẺ trong vòng 2 tháng gọi là mừng kỷ niệm và đền ơn qui-khách, trong bảy năm thương mãi.

Một it bước, một cuốc xe-kéo xuống Chợ-cũ đến tiệm François SỰ, 76 rue Vannier mà được rẻ bạc trăm bạc ngàn!

P. S. *Còn hàng lụa tinh kỳ nay bán tầy cho nên hạ nửa giá rẻ mạt hơn kỳ solde trước thập bội, hàng mới tinh!!!*

Mau mau! kẻo hết không phai quản cáo như chỗ khác mà là rẻ thiệt bực thứ!

S.I.N.D.E.X

kiểu mới

209, đường Catinat, 209

Nhơn dịp Tết, hãng có để bán;

Nón nỉ hiệu **Mossant** *kiểu kim thời.*

Kết hiệu **Elina** *đủ thứ màu.*

Giày hiệu **Unic** *láng, da trừu màu đủ thứ.*

Vớ, bằng hàng và chỉ fil, kiểu kim-thời.

Đủ các thứ **Cravates** *thắc (kiểu bên Paris mới bây ra).*

Dầu thơm hiệu **Houbigant** *và* **Cherang.**

Các món đó đều bán giá thật rẻ không đâu dám bằng

Xin mời đến xem

Feuilleton n° 558 — *Du 20 Janv. 1928.*

TIỀN CĂN BÁO HẬU

CUỐN THỨ BA

HỒI THỨ XV

Rô-Be yêu nghiệt

Rơ-Nô. — *Bà Công-tước G.....là gì?*

Anh-Be. — *Tiếng khinh rẻ của ông đó không thể thứ tha cho đặng. Sao ông lại dám hỏi Bà Công-tước G..... là gì.*

Rơ-Nô—*Phải, tôi tử-tước nói phải, Mà thôi; bà Công-tước G..... có phải là người đờn-bà I-ta-li xinh đẹp đó chăng?*

Anh-Be. — *Phải đó; người xinh đẹp ăn-mặc theo người ở thành Venise là bà đó.*

Lúc hai đàng đang nói hỏi với nhau bà Công G.... ngó qua thấy tử-tước Anh-Be, nheo miệng cười, cúng nhau thì là.

Rơ-Nô. — *Cố-giao có quen biết bà Công G .... ấy sao?*

Anh-Be. — *Phải tôi có quen; nhờ Nam-tước Phan tiến dẫn tôi trong cơn gặp-gỡ bà ở thành Rôm.*

Rơ-Nô. — *Lấy đó làm cuộc xây vần, tưởng khi cố-giao tiến dẫn tôi ra mắt bà mà làm quen tại thành Ba-ri nầy, như Nam-tước Phan tiến dẫn cố-giao ở thành Rôm vậy cũng đặng chớ.*

Anh-Be. — *Tự ý.*

Nói tới đây nghe tiếng thiên-hạ « Xịt » rùm từ phía bầu « gém » cho người ta nghe nhạc. Thế mà hai vị thiếu-niên nầy không kể gì, cứ việc nói chuyện với nhau như thường như chẳng không người vậy.

Rơ-Nô. — *Tôi nhớ bà có đi coi đua ngựa thì phải.*

Anh-Be. — *Bữa nay?*

Rơ-Nô. — *Phải, bữa nay.*

Anh-Be. — *Ủa! Nói vậy bữa nay có đua ngựa mà tôi không hay. Cố-giao có cá không?*

Rơ-Nô. — *Có; song không bao nhiêu, cá có năm mươi đồng Lu-i thôi.*

Anh-Be. — *Con ngựa nào ăn?*

Rơ-Nô. — *Con Nautilus ăn; tôi cũng ăn; nhờ tôi cá nó.*

Anh-Be. — *Ừ mà đua ba độ lận chớ?*

Rơ-Nô. — *Phải, đua ba độ. Có phần thưởng « Jockey-Club » có « coupe-d'or » mà cũng có một chuyện dị thường hết sức.*

Anh-Be. — *Chuyện gì?*

Hỏi chưa dứt, nghe tiếng thiên-hạ « Xịt » tứ phía.

Anh-Be hỏi lại nữa.—Chuyện gì mà dị thường?

Rơ-Nô. — *Chuyện dị thường mà tôi nói đây là chuyện khi đua tranh phần thưởng « Jockey Club » rồi, ai nấy đều trơ mắt nhìn nhau, dường như còn miệng mà không ngó nói; nhứt là mấy chủ ngựa danh tiếng thuở giờ. Cũng vì phần thưởng ấy lọt về một thằng nài với con ngựa không ai biết nài của ai, ngựa của ai, giành dải nhứt.*

Anh-Be. — *Ủa! Nói cái gì lạ vậy? Đua thì có gái sổ tên ngựa, tên nài, tên chủ, cớ sao lại không biết?*

Rơ-Nô. — *Phải, đua thì có gái sổ chớ sao. Theo trong sổ thì ghi ngựa tên là Lâm-Bá còn thằng nài thì tên « Job ». Chừng rập độ, thấy cởi ra một con ngựa cao-lớn, phụng-vi tốt hết sức, nội trường không con nào sánh kịp; còn thằng nài thì nhỏ xíu, bằng bụm-tay, làm phải dằn thêm trong túi nó hai-mươi-cân chì, mà lại dụt rồi nó cũng ăn hạng nhứt. Con Lâm-Bá bỏ con Ariel với con Barbaro là hai con ngựa danh tiếng, bỏ cả ba mình ngựa.*

Anh-Be. — *Chừng ăn thua rồi cũng không ai biết đặng nài của ai và ngựa ấy của ai sao?*

Rơ-Nô. — *Không! Không một ai tìm-tòi ra mối.*

Anh-Be. — *Cố-giao nói con ngựa ấy ghi sổ tên. . . . .*

Rơ-Nô — *Tên Lâm-Bá (1).*

Anh-Be. — *À há! Tôi không có đi coi đua, mà tôi biết rõ hơn cố-giao. Tôi biết con ngựa đó là ngựa của ai rồi.*

Nói tới đây, nghe bốn phía « Xịt » nữa và ngó ngay hai vị thiếu-niên mà nói: « Nín mà! » Hai vị thiếu-niên thấy thiên-hạ châm mình mà nói, giận mới xây qua chỗ « xịt » ấy coi ai dám cả gan ngăn-cản mình, nghĩa là giận ý muốn gây; song may, thiên-hạ cũng dư biết hai vị thiếu-niên đó là ai, nên khi hai vị thiếu-niên xây mặt ngó qua, ai nấy đều ngó lãng chỗ khác và chẳng dám đả hơi « xịt » nữa. Nhị-vị thiếu-niên mới bỏ xây lại coi hát. Lúc bấy giờ cửa khán-phòng của quan bộ-trưởng mở. Thấy bà Bá-tước Đăng-La, lịnh-ái với ông Đô-Bray bước vào ngồi.

(Mai tiếp).

(1) Thằng nài ấy là Luy-di Lâm-Bá là tên cường-đạo bắt Anh-Be lúc ở thành Rôm, nên khi nghe nói con ngựa ghi tên Lâm-Bá thì Anh-Be đã biết.

C.J. BONNET

HÃY NÀI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NẦY
CHƯ-TÔN MUỐN MUA HÀNG BỌN

MUỐN BÁN

Một sở ruộng hơn ba mẫu tọa-lạc tại làng Long-hưng, tổng Long-vĩnh-thượng tỉnh Biênhoa, đất ruộng nầy dùng làm gạch, gói tốt lắm.

Bốn con trâu đực đúng tuổi và đúng sức làm công chuyện.

Vị nào muốn mua xin do nơi bổn báo.

CÁI VẤN ĐỀ KHẢO CỨU CÁC THỨ DƯỢC-PHẨM CỦA NHÀ THUỐC

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

CHƠN GIẢ THỂ NÀO?

Hỏi : — Các ngài mua các thứ dược-phẩm về để làm gì?

Đáp : — Để trị bịnh.

Hỏi : — Nhưng mà dược-phẩm có giả có thiệt, thoản như mua lầm thuốc giả, có trị bịnh được chăng?

Đáp : — Không, mà lại còn thêm hại là khác nữa.

Hỏi : — Những thuốc của nhà thuốc **Nhị-Thiên-Đường** như là **Vạn-Ứng-Dầu** cùng các thứ **Cao, Đơn, Huờn, Táng**, chủ trị các chứng, **linh nghiệm như thần**, các ngài có tin hay chăng?

Đáp : — Ai ai cũng đều tin lắm chớ! Nếu các ngài mà biết tin các thứ dược-phẩm tại tiệm **Nhị-Thiên-Đường** của tôi rằng hay, rằng trị bịnh được, thì thiệt các ngài tri-thức quá nhân rồi; Bỉ-nhơn lấy làm bái phục các ngài lắm đó! Thế thì các ngài quả là bạn hiền, là tri-kỷ của Bỉ-nhơn đó vậy.

Nhưng Bỉ-nhơn đã nhìn nhận các ngài là bạn hiền là tri-kỷ, thì Bỉ nhơn phải đem một việc hiện tại mà là một việc rất lợi-hại, rất quan-hệ cho các ngài mà tỏ ra cho các ngài được biết; tưởng khi các ngài cũng vui lòng chịu nghe lắm chớ!

Nguyên vì mới đây lại có những lũ tham đồ xạ lợi, chẳng kể công-đạo là chi nó chuyên dùng thuốc giả, chế tạo ra dầu giả; nó lại mạo cái hiệu **Nhị-Thiên-Đường** của tôi, rồi nó cho người đem đi cùng Xóm, cùng Làng, rao bán cùng đường, cùng sá. Có đứa nó lại dùng chước diếm-dàng, nó kiếm những chữ nào cho mượn tượng chữ **Nhị-Thiên-Đường** 二天堂 của tôi nó đánh lận tròng đen để mà con mắt thiên hạ mà ban đờ giả cho được. Nó dùng những chữ Nhị 二 rồi nó gia nhập với chữ Thiên 天 thì nó viết chữ Phu 夫 hoặc chữ Yểu 夭 chữ Đại 大 hay là chữ Thái 太 vân vân..... Hay là nó dùng những chữ Tam 三 chữ Công 工 đều là những chữ mượn tượng với ba chữ Nhị-Thiên-Đường 二天堂 của tôi mà làm chiêu-bài; Còn những hộp giấy và toa in, những ve, những gói, cũng là nhãn hiệu nhứt nhứt mỗi thứ, thứ nào nó cũng làm giống y như tiệm Nhị-Thiên-Đường của tôi vậy. Nếu vô ý mà coi thoản qua, thì ai cũng lầm là Dầu Nhị-Thiên hết thảy.

Bất quá là có mấy chữ trong những giấy chiêu-chỉ đó nó ít giống được hai chữ Nhị-Thiên mà thôi.

Lấy thứ Dầu Nhị-Thiên giả mà sánh với Dầu Nhị-Thiên thiệt, rồi nó bắt mình phải bỏa tức cười; Xét ra cho kỹ cái chất và cái mùi của thứ dầu giả đó, cũng là khi mình dùng nó mà trị bệnh rồi, thì mới biết cái thứ dầu thiệt với thứ dầu giả, đem mà sánh với nhau như một trời với một vực vậy.

Nếu các ngài vô ý mà mua lầm, dùng lầm, thì chẳng những là vô ích mà thôi, mà nó còn hại thêm sự vệ sanh của các ngài là khác nữa.

Bởi Bỉ-nhân vì lòng quá yêu các ngài, muốn cho các ngài mạnh giỏi luôn luôn, nên phải đem thứ giả với thứ thiệt mà cho nó chọi với nhau, cho rõ ràng hắc bạch.

Vậy xin các ngài, chớ ham giá rẻ, chớ nghe những lời chuốc ngọt mà lầm.

Xin hãy nhìn cho kỹ những **Chiêu bài và Nhãn hiệu** của thiệt tiệm **Nhị-Thiên-Đường** thì sẽ mua mà dùng, dường ấy các ngài mới khỏi phụ một tâm chơn thành của Bỉ-nhân đã tất tình phụng khuyến đây vậy. Xin các ngài lưu ý.

Và lại các thứ Cao, Đơn, Huờn, tán, cùng là Dầu nhị-Thiên của bổn hiệu đây, thì khắp trong các tỉnh cùng các chợ, bất luận chỗ nào, cũng điều có tiệm có nhà làm Đại-lý mà bán cho các ngài dùng, chớ thuở nay bổn- hiệu chẳng hề sai ai đem đi rao bán cùng làng khắp xóm, dọc đường dọc xá như vậy bao giờ; Xin các ngài chớ lầm.

Cholon, Nhị - Thiên - Dường
Dại - Dược - Phòng
Vi-Thiều-Bá Cẩn khải.

Imp. MY-WA — CHOLON.

Gió tắm hầu kẽ. Bể lặng nắng chang chang;
Cuộc vui chơi nơi bãi biển. Thoản bướm lược ngoài khơ
NGƯ ÔNG KẾ BÀI HẠT
Dường ấy thì *BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRẢI QUA*, há chẳng nên mượn máy « **KODAK** » chụp làm dấu tích
Hãy đến lựa mua máy chụp hình hiệu « **KODAK** » nơi chỗ làm Đại-lý
PHARMACIE PRINCIPALE
ở ngang nhà hát tây—Saigon.

Bổn hiệu rất vui lòng đem đủ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa.

ĐẠI-PHÁP — CỘNG-HÒA — DÂN-QUỐC
TỰ-DO — BÌNH-ĐẲNG — ĐỒNG-BÀO

ĐÔNG-PHÁP

NAM-KỲ THỐNG-ĐỐC

TỈNH SADEC

YẾT-THỊ. — Đơn xin thuận mãi đấu giá đất nhà-nước.

TÊN HỌ, NGHỀ NGHIỆP và chỗ ở người xin	CHỖ TỌA LẠC số đất	SỐ miếng đất	SỐ tờ họa đồ	SỐ SÀO MẪU	NÓC HỜ
Hồ-thị-Lựu	*Làng Antich*	124	1re	0h20 00	
Nguyễn-văn-Còn	»	124	»	0 34 60	
Ung-ngọc-Liên	»	158	»	0 20 00	
Trần-thị-Phương	»	158	»	0 11 00	
Võ-văn-Kiên	»	158	»	0 22 00	
Cao-văn-Vững	»	158	»	0 43 50	
Nguyễn-văn-Để	»	158	»	0 25 00	
Nguyễn-thị-Nhãn	»	167	»	0 14 00	

VIỆC TRANH CẢNG VÀ KÊU NÀI

Chiếu theo thể lệ điều 26 lời nghị định ngày 27 Décembre 1913 và điều 48 nghị định ngày 11 Novembre 1914, việc tranh cảng và kêu nài về các đơn xin trên đây, phải tỏ nội trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết thị nầy và nạp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Sadec.

Sadec, le 18 Novembre 1927.
P. L'Administrateur,
Signé : **ILLISIBLE.**

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VĨNH »
ở tại Cầu-kho, đường mi-sáng—(Saigon)

Tại nhà nầy có bán sỉ và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây:

Satin (tố Tây), trắng và đủ màu; gởi nhuộm bên Pháp quốc, nên màu rất tươi, dầu có giặt nhiều lần, cũng không phai không trổ 4$00 một thước tây.

Lục-soạn láng-chân, trắng, từ 3$00 tới 8$20 một thước tây.

Lụa-quyến trắng, canh chỉ thiệt mịnh; từ 2$00 tới 2$80 một thước tây.

Lãnh thượng hạng, thiệt trắng, dệt ròng bằng tơ Thượng-hải, bề khổ rộng 0m80. — Giá 5$20 một quần.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trổ không đổ lông), khổ Bắc-thảo 6$00 một quần.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trổ không đổ lông) khổ trung 5$60 một quần.

Các món hàng kể trên đây, đều dệt bằng tơ lụa, và có nhiều thứ, dệt toàn bằng tơ Thượng-hải, nên tốt hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ cang, đặng có hàng tốt mà bán cho đồng-bang ta dùng, mà giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên gọi là: tiên nghĩa nhi hậu lợi.

Vì muốn trì danh trong lục châu, nên bổn-hiệu kính lời cho chư quí khách hay; nếu ai muốn mua bất cầu là nhiều ít, xin viết thơ cho hãng tôi, thì hãng tôi sẽ gởi hàng lại cho, theo cách giao ngân lãnh hóa (contre-remboursement).

Xin hãy mua thử một lần, thì sẽ biết hàng tốt xấu thế nào, thì mới tin chắc lời rao nầy không phải là lời chuốt ngọt.

Nhà dệt LÊ-PHÁT-VĨNH.
Cầu-kho — Saigon.
Kính-cáo.

SỔ SANH TỬ TẠI SAIGON

Tờ trình ngày 17 Janvier 1928

Sổ sanh của dân Langsa :

François Marie Paul Ollivier, sanh ngày 14 Janvier.

Sổ sanh của dân Bổn-quốc :

Le-van-Chim,	*trai*	*sanh ngày*	*14 Janv.*
Le-van-Bé,	»	15	»
Lam-ba-Nguyet,	»	15	»
Bui-ngoc-Dieu,	»	14	»
Tran-dieu-Quan,	»	12	»
Luong-Vinh,	»	13	»
Nguyen-van-Chon,	»	13	»
Vo-van-Co,	»	13	»
Tang-Nien,	»	14	»
Dang-van-Co,	»	12	»
Le-van-Duc,	»	11	»
Pham-van-Thói,	»	17	»
Nguyen-thi-Huong,	*gái*	15	»
Do-thi-Sanh,	»	14	»
Nguyen-thi-Lau,	»	12	»
Le-thi-Ba,	»	15	»
Ho-thi-Qui,	»	12	»
Nguyen-thi-Sau,	»	15	»
Bui-thi-Cho,	»	16	»
Nguyen-thi-Hai,	»	15	»

Sổ tử của dân Langsa :

Checkouncuc Amadou, *57 tuổi, thác ngày 16 Janvier.*

André Marie Joseph Kérébel, *thác ngày 15 Janvier.*

Sổ tử của dân Bổn-quốc :

Mai-van-Hoai, 58 tuổi, thác ngày 17 Janv.
Ng-v-Ba, 1 tuổi 16 ngày, » 16 »
Do v-Meo, 1 tháng 15 ngày, » 17 »

MỘT HỘP
THIỆT
THUỐC HƯỜN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đã ngăn ngừa
Khỏi đau đôi giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHỮNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi xâm, vân, vân
MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐÒI CHO ĐƯỢC
THIỆT THUỐC HƯỜN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

Dầu hôi Mỏ neo

Thiệt vị hãy mua thứ dầu hôi hiệu: Mỏ Neo (Le Pétrole Ancre) của hãng Compagnie France-Asiatique des Pétroles mà dùng. Dầu nầy thắp ít hao, đã sáng suốt mà không có khói. Thiệt là thứ dầu tốt nhứt hoàn toàn Hoàng-cầu.

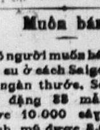

Trong Lục-châu các tiệm thay mặt cho hãng
Compagnie France-Asiatique des Pétroles
đều có bán thứ dầu hôi nầy. Trong lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm điều chi, xin viết thơ cho hãng Compagnie France-Asiatique des Pétroles ở Saigon đường d'Adran số ...

Muốn bán

Có người muốn bán một sở cao su ở cách Saigon chừng 25 ngàn thước. Sở cao-su nầy đặng 88 mẫu, trồng được 10.000 cây rồi và chích mủ được 8.000 cây. Mỗi ngày lấy đặng hơn 25 kilos mủ.

Ai muốn mua và hỏi han điều chi về vụ mua nầy xin do nơi ... muốn mà thương nghị.

Chữa bịnh sốt cách nhất
SỐT RÉT NGÃ NƯỚC
không gì bằng
QUINOFORME
là thuốc tiêm, thuốc viên hay thuốc bột
Chế theo khoa-học và đủ thông dụng ở các thuộc-địa pháp.
Có bán ở khắp các hiệu thuốc tây.
H. LACROIX, 37, Rue Pajol, PARIS (18e)

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO
SANTAL MIDY
(Sản-tan Mi-đy)

Có bán tại :
Đại dược phòng L. SOLIRENE, Saigon
Tân-thị Huê-Pháp Việt dược phòng Saigon
Pháp Á dược phòng G. CHANTE Cholon

Hãy hút thuốc
JOB

NGẬM MỘT HƯỜN
VALDA
TRONG MIỆNG
...
THUỐC HƯỜN
VALDA
...
VALDA

Còn thứ dầu hôi của hãng Compagnie France-Asiatique des Pétroles thứ nào cho tốt. Thứ dầu hôi Con Cá (Le Pétrole Poisson) của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong hoàn-cầu. Giá đã rẻ mà thắp lại được lâu. Liệt-vị hãy dùng thử mà coi thì chắc sẽ vừa ý

Sống lâu nhờ rượu

(LONGÉVITÉ GRÂCE À UNE LIQUEUR)

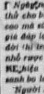

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 tuổi mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hỏi, ăn nói sỏi sành, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày ngọ có một người đi thăm ông, họ thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy? Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời thì trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu **RHUM MANA** *và* **QUINA GENTIANE** *hiệu* **MAZET** *là một thứ rượu trường sanh bá lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng muốn một việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu, **RHUM MANA** *và* **QUINA GENTIANE** *mà dùng mỗi bữa. Thiên-hạ nghe nói cũng có đi tham sanh, cũng kéo ra nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén (Epiceries).

LỜI RAO

Phần nhiều học-sanh đến học tại Bổn-trường than rằng cha mẹ không có đủ sức mà nuôi con ăn học, bởi vậy muốn mở đường học thức cho con nhà nước Nam nên ngày Chúa-nhựt 12 Février 1928 đúng 8 giờ sớm mai trường « ECOLE CENTRALE DE DACTYLOGRAPHIE, COMPTABILITÉ PRATIQUE ET STÉNOGRAPHIE 18 RUE THOMSON SAIGON (Dakao) » mở một cuộc thi « bourse » đặng chọn bốn học-sanh mà dạy thi công trong ba tháng hầu trở nên thơ ký.

Học-sanh thi đậu thứ nhứt và thứ nhì thì Bổn-trường bảo lãnh dạy dỗ và nuôi cơm không ăn tiền. Còn đậu thứ ba và thứ tư thì đặng phép học khỏi trả tiền, tiền cơm thì học-sanh phải chịu.

Học-sanh xin ứng cử phải gởi đơn cho Bổn-trường trước ngày 7 Février 1928.

Phải gởi theo đơn:

1• KHAI SANH,
2• CẤP BẰNG SƠ HỌC,
3• GIẤY TÁNH HẠNH,
4• GIẤY CỦA QUẬN TỔNG HAY LÀ LÀNG NHẬN RẰNG CHA MẸ CỦA HỌC SANH ẤY NGHÈO KHÔNG CÓ THẾ CHO CON ĂN HỌC.

Còn học-sanh nào học tại Bổn-trường có đóng tiền ăn học rồi, khi gần mãn học Bổn-trường xem xét lo lắn học hành giỏi và tánh hạnh tốt dầu giàu hay là nghèo thì Bổn-trường cho học-sanh ấy học thêm ba tháng nữa không ăn tiền.

Các đơn xin thi phải gởi cho:
Monsieur BÙI-NGỌC-THỰ
22, Rue Thomson, Saigon

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn vốn 250.000$00

Quí vị có hùn cổ-phần trong Công-ty xin mời đến tại Hội-quán ở số 54 đường Pellerin, Saigon mà lãnh bằng cấp cổ-phần.

Nếu quí vị nào muốn cho Hội gởi bằng cấp cho nhà Thơ và dây thép đem tới nhà, thì xin cho Công-ty biết trước, Công-ty sẽ gởi theo cách lãnh hóa giao ngân đặng trừ tiền gởi.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG
Số 54.— Đường Pellerin 54.— Saigon.

Dây-thép nói: Số 748.
Tên dây-thép: CRÉDITANA.

MÁY CÀY
HIỆU: **Fordson**
THE UNIVERSAL TRACTOR
GIÁ BÁN 1.800 $ 00

CÀY HIỆU:
OLIVER

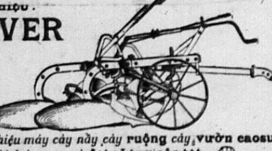

Dùng hiệu máy cày này cày ruộng cày vườn caosu thì đã ít tốn mà lại mau, và đất sẽ trở nên tốt.

CÓ TRỮ BÁN TẠI HANG
S.I.T. Société Indochinoise de Transports
Rue Filippini, 4, Saigon

MUỐN BÁN GẤP VÌ PHẢI VỀ TÂY

Xe-hơi hiệu FIAT, kiểu xe đi chơi, thứ kiểu xưa 10 ngựa.

Còn chạy tốt lắm. Có năm cái vỏ mới cở 765 × 105 và bình hơi (accus) cũng còn mới.

Ai muốn mua xin do nơi Bổn-quán.

Lời rao

Tôi tên là Võ-văn-Liêng, cựu độ tòa Tân-Đáo, nay ở Saigon đường Lefèbvre số 220 có sanh một thằng con trai tên là **VÕ VĂN-TẬP** *19 tuổi; nhơn nó hoang đàng theo đàng điếm đi thỏa bỏ nhà tôi đi lưu linh. Nhiều khi nó về ăn cắp tiền bạc và đồ nữ trang của tôi. Mới đây nó lấy của tôi mười hai cái bản khoán ruộng đất. Nếu ai cầm cố bản khoán ấy thì là người gian; vì của ấy không phải tên nó. Đã vậy tôi cũng có vào đơn nơi tòa Saigon mà thưa vụ mất bản khoán rồi.*

Vậy tôi làm lời rao này cho trong lục châu hay, nếu ai cầm cố cho nó thì nữa sẽ mất tiền và bị tội lệ.

Đã vậy tôi không nhìn biết nợ nần chi của nó hết.

Nên lưu ý

Sách mới xuất bản

Qui-vị muốn rõ các thể lệ trong sở Điền-tín (dây thép) xin hãy xem quyển Điền-tín Tổng-lệ chia làm ba khoản rành rẽ: Thơ-tín, Điền-tín và Điền-thoại.

Về Thơ-tín chỉ cách gởi thơ-từ, thiệp, hình, các giấy-tờ, tiền bạc (mandat) và hàng hóa.

Về Điền-tín thì chỉ cách đánh dây-thép thường đủ thứ, dây-thép biển và vô tuyến điện.

Về Điền thoại thì chỉ cách nói dây thép nói, cách xin đặt máy tại nhà văn văn.

Mỗi mỗi đều có định giá tiền rành rẽ chỉ các điều phương tiện và tiết kiệm cho mình khỏi gặp sự trở ngại, lôi thôi, mất ngày giờ và lãng phí.

Quyển này được quan Nguyễn-soái và quan Quản-lý Điền-tín Nam-kỳ khen ngợi và nhận là cần ích cho các bạn người.

Mỗi quyển giá là	0$80
Ở xa gởi mandat	0. 95
Cách đóng tiền lãnh sách	1. 10

Mua nhiều cũng sĩ mà bán có huê hồng.

NGUYỄN-TRỌNG-CẢI
Vinhlong

Annam Học-Đường tục kêu là
NGUYỄN-XÍCH-HỒNG
HỌC-ĐƯỜNG TẠI GIADINH

Chủ trường: **M. NG.-HUỲNH-ĐIỀU**
Đốc học: **Nguyễn-xích-Hồng**

Ngày tựu trường: 31 Janvier nhằm ngày mồng 9 tháng giêng Annam

Trường lãnh học-trò từ lớp A B. cho tới 3e année nhập trường Septembre 1928 mới có 4e année. Mỗi trò lớp trên từ lớp nhì tới cho tới lớp 3e année phải đóng trước 5 tháng rưỡi (từ tháng Février cho tới 12 Juillet); còn mấy trò lớp dưới phải đóng trước ba tháng. — Phải viết thơ trước xin để dành chỗ.

XIN LƯU Ý

Bổn hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG *đặt được phòng ở tại đường Canton môn bài số 38 Cholon, kính cáo cùng lục châu chư thân chủ đặng lãm tường.*

Từ bổn hiệu khai trương tới nay lần lần tính có mấy chục năm dư, hằng mong ơn chư tôn đoái tưởng, nên thân chủ càng ngày càng đông, thật bổn hiệu rất thâm cảm thạnh tình. Vì vậy mà bổn hiệu chẳng nài khó nhọc, tốn của hao công, nghiên chế ra nhiều thứ thuốc thần hiệu để giúp ích cho chư tôn trọng khi nắng lửa mưa dầu. Chẳng dè mới đây có kẻ gian nó giục đồ tư lợi không kể tổn nhơn hại mạng, nó làm ra những thuốc bậy bạ cho có chừng, còn ngoài nó làm những hộp, ve, gói văn văn giống tựa theo bổn hiệu mà gởi bán khắp nơi, bởi cho chư tôn lầm tưởng của bổn hiệu chế ra. « Vì hễ lại mua thì chúng nó nói thuốc của Nhị-thiên-Đường » nên sợ chư tôn chẳng xem kỹ mua về uống thì rất hại cho sanh mạng. Nhứt là văn ứng nhị-thiên-dầu thì chúng nó mạo nhiều hơn hết; vậy xin lục-châu chư tôn ai muốn mua thuốc của bổn hiệu Nhị-thiên-Đường, thì hãy xem cho kỹ hình ông phật mập và hiệu N T Đ. sẽ lấy

Vắn tắc vài lời ước trông lục-châu chư tôn lưu ý cho lắm

Cholon le 6 [illegible] 1928
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
đường phòng 38 rue [illegible] Cholon

DĨA HÁT
PHƯỚC-CƯƠNG MỚI LẠI
Hay lắm! hay lắm!!

Hát đã lên lại rẻ hơn các thứ dĩa hát kim sắt khác. Bởi tôi thấy trong lục-châu món đồ chơi thích hơn hết là cái máy nói nên tôi muốn cho quí ông quí bà nghe không nhàm tai. Tôi lựa rồng kép hát có danh và tôi tự bày mà đặt cho hãng Pathé làm dĩa.

Nay đã gởi lại rồi có để bán tại ĐƯỜNG LEFÈBVRE số nhà 200 SAIGON

Xin quí vị có muốn mua, hãy mau đến mua kẻo để bán hết, vì hãng mới gởi qua không có bao nhiêu nhứt là dĩa của cô Năm Nhỏ hát Nam-khách thán oán. Nghe tuyệt diệu bán gần hết.

Quí ông quí bà có mua xin hãy nhìn kỹ dĩa nào không [illegible] đóng con dấu là đồ gian.

NGUYỄN-NGỌC-CƯƠNG.
Chủ gánh Phước-Cương. — Kính cáo.

CHƯA MUỘN
vì cánh trường
Rapid Progress
Boîte postale 48
CHOLON

Có sanh chế ra một cách mới và riêng đặng mà dạy chữ pháp cho những vị Nam-Việt.

Ai biết đọc chữ pháp mà nghĩa chưa hiểu.

Ai học chữ pháp chưa đủ dùng.

Ai học chữ pháp mà đã bỏ nó lâu rồi đều nên hỏi thăm lập tức đặng mà nhớ.

Hơn bốn trăm môn đệ lấy làm vui lòng và thâm cảm cách dạy của trường này.

Cách trường lo ròng việc gởi bài đến nhà mà thôi.

Recherche Collaborateurs ayant beaucoup d'initiative en enseignement.

QUÍ ÔNG, ĐIỀN CHỦ
CÁC NHÀ HÀO HỘ NÔNG-GIA
Xin lưu ý!!

Quí ông ở trong lục-châu, muốn đi mau và giản-tiện, thì xin mua dùng thử những moteurs để gắn vào tam-bản hay là ghe thuyền, chạy bằng dầu xăng, dầu lửa cùng là dầu nhớt.

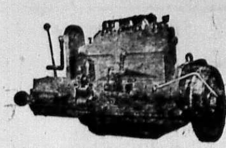

Tại "SALON NAUTIQUE", Saigon (Tandinh) môn bài 460, đường Paul Blanchy, có trữ bán mà thôi.

Hiệu này cũng bảo kiết cả về cách thức ráp máy vào ghe thuyền bởi tay thợ nghề rất có danh. Lại cũng một xưởng đóng riêng tàu hơi mà thôi. Máy dùng đến chừng nào, thì cũng chẳng khi nào mà hư hay là trục trặc dọc đường.

Vì bổn-hiệu trữ bán thứ máy rất có danh trong hoàn cầu. Máy của bổn-hiệu rất tiện vô cùng, dầu người lớn hay là trẻ em cũng có thể khiến cho chạy được.

Máy để gắn tam-bản kiểu "PROPULSEURS AMOVIBLES" là một kiểu kim thời, từ 2 cho tới 8 mã lực dùng để gắn xuồng, tam bản, đã nhẹ nhàn, mà cách dùng rất nhàm lẹ, giá lại rẻ.

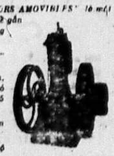

Máy chạy bằng dầu nhớt hiệu "AMADOU" dùng dầu solar oil, mazout, dầu lửa, vân vân đều chạy đặng cả. Dùng về máy xay lúa, máy cán cao su, máy tiện, máy làm cho có hơi đèn điện. Tiền sở phí mỗi ngày có 2, 25 mà thôi.

Bổn hiệu có đóng đủ các hạng ghe thuyền chạy bằng máy moteur.

Để dùng đi du hồ, kéo ghe lúa, đưa bộ

SALON NAUTIQUE
môn bài 460, đường Paul Blanchy
Saigon (Tândinh)

MANUFACTURE SAIGONNAISE
DE
CARREAUX & MOSAÏQUES
Maison Fondée en 1909
rue d'Arras et Lucien Lacouture
CHODUI — SAIGON

E
Marque déposée

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp lắm bằng **Xi-măn** đủ thứ màu và các vật dùng đều ở Pháp quốc lại.

Xin mời qui vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm.

Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bổn-hiệu sẽ gởi cho.

VÔ RA THONG THẢ
hãng ở đường Lucien Lacouture. — **Chodui.**
gần trại linh tập Ô-ma

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa vì rằng nó không thấm nước, nó khó mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

Feuilleton Nº 22

HIỆP NGHĨA PHONG NGUYỆT
俠 義 風 月

HỒI THỨ BA
Băng-tiểu-thơ xảo kế trả hôn

(Tiếp theo)

Thủy-Vân nghe nói tới đó thì tức cười, bèn nói rằng: « Thiệt chú không dè cháu là một đứa con-gái tuổi còn thơ ấu mà trong lòng mưu kế rất nhiều, chú đương sống nhăng mà cháu gạt chú cho chết tươi, rồi cháu làm cho sống lại cũng dễ như chơi. »

Băng-Tâm tiểu-thơ nói: « Không phải cháu muốn gạt chú làm chi, [illegible] chú oanh sự, cực chẳng đã, nên cháu phải dụng kế mà thoát ra cho khỏi vậy thôi. »

Thủy-Vân nói: « Chú còn lo một nỗi là chị cháu có vụng về thô kịch lắm; phần thì nó chưa sắm sửa gì hết, thình lình mà gả nó như vậy, thì nó có biết làm gì cho kịp; vậy thì xin cháu qua đó mà sắp đặt giùm cho nó. »

Băng-Tâm tiểu-thơ thấy vậy cũng cười thầm, rồi dắt theo hai đứa a-huờn, qua bên nhà Thủy-Vân mà cải đầu bới tóc và sửa soạn cho Hương-cô, áo gấm quần thêu trâm cài lược giắt; đặng đưa Hương-cô, bề khi nhập phòng rồi làm bộ mắc cở, bảo tắt đèn đi, rồi nắm [illegible] với hắn; chừng nào hắn có thấy mặt chị mà chê hay khinh dể tiếng chi, thì chị phải làm bộ liều mình tự tử mà dọa hắn cho thất kinh thì việc mới xong. » Mấy điều của Băng-Tâm dặng bảo Hương-cô nhứt nhứt ghi nhớ vào lòng. Khi sắm sửa đâu đó xong xuôi thì trời đã tối; Quá-công-tử với ngựa, dắt theo một tốp gia-đinh đem kiệu bông đến nhà Thủy-Vân mà rước dâu.

Lúc bấy giờ, việc đã đâu đấy. Thủy-Vân cũng chẳng biết tính làm sao, nên cũng liều mạng dắt Hương-cô đem cô ngồi trong kiệu, kèn trống rình rang, tiếng pháo nổ vang rồi dậy đất.

Quá-công-tử tưởng rằng đã cưới được Băng-Tâm tiểu-thơ rồi cho nên trong lòng mừng rỡ chẳng cùng.

Khi về tới nhà, công-tử bèn xuống ngựa, hối bọn thị-nữ phò tân-nhân vào phòng, vì mắt bao trùm mấy mặt không ai rõ được là ai, duy thấy áo xiêm xanh xanh đỏ đỏ, lóe lẹt [illegible] bề ngoài mà ai ai cũng trầm trồ khen ngợi, cứ đã quyết đó là Băng-Tâm tiểu thơ mà thôi. Khi Tân-nhân vào lại tư-đường rồi, liền đi thẳng vào phòng bày rượu hiệp cẩn ra, công tử ý muốn mời Tân-nhân uống với mình. Mà Hương-cô cứ giữ theo lời của Băng-Tâm dặng bảo, nên khi lột cổ xuống rồi thì cứ nằm miết trong mùng, không chịu ra. Quá-công-tử tưởng là nàng mắc cở, nên cũng chẳng ép nữa làm chi, bèn trở ra ngoài mà tiếp khách.

Lúc bấy giờ, Quá-công-tử một là vì mừng vui, hai vì bà-con thân-thích chúc mừng, mỗi người một chén, làm cho công-tử say mèm, bèn trở vào phòng, thấy đèn thì đã xa xa, còn Tân-nhân thì ngồi nép một bên giường. Công-tử rượu đã say sưa bước lại gần nàng mà nói nhỏ rằng: « Trời đã khuya rồi, sao nàng chưa ngủ trước đi? » Hương-cô liền day mặt vào vách và hối thị-tỳ bảo tắt đèn đi. Thị-tỳ chưa nghe công-tử bảo, nên chưa dám tắt. Công-tử thấy vậy thì kêu Thị-tỳ nói rằng: « Nếu phu-nhân bảo bây tắt đèn thì bây cứ việc tắt đi. »

Sắp Thị tỳ nghe lời liền tắt đèn rồi dắt nhau ra ngoài. Quá-công-tử liền bước lên giường, trong lòng mừng rỡ vô cùng, tưởng chắc là Băng-Tâm tiểu-thơ mà thôi, bèn dụng lời ngon ngọt, tỏ ý ân tình, vậy cuộc mây mưa, lấy làm đắc chí.

Xong cuộc mây mưa rồi, công-tử bèn đánh [illegible] sáng, mới rồi lên đánh [illegible], mới gậy mình thức, chừng đã ba canh, mới [illegible] nhìn lại Tân-nhân, té ra [illegible] vuông miếng rộng nước da bánh, rõ, con mắt [illegible], thì [illegible] lạ. Liền vội vàng ngồi dậy mà hỏi rằng: « Nàng không phải là Băng-Tâm tiểu-thơ, sao lại mạo nhận làm Băng-Tâm tiểu-thơ mà đến đây chi vậy? »

Hương-cô nói: « Ai nói với chàng rằng tôi [illegible] không phải là Băng-Tâm tiểu-thơ? Chàng hãy nhìn lại cho kỹ. »

Quá-công-tử bèn xem lại, rõ ràng là [illegible] mà nói rằng: « Không phải, không phải. Ta đã có thấy rõ ràng rồi Băng-Tâm tiểu-thơ hình dung yểu điệu, vóc như [illegible] phù dung, [illegible] chớ có đâu mà bộ [illegible] như nàng [illegible] cháu là [illegible] Vậy [illegible] rồi. »

Hương-cô [illegible] rằng: « [illegible] cưới [illegible] đây thì [illegible] đã [illegible] với người mà làm chồng vợ rồi, sao người lại dùng lời vô lễ mà mắng nhiếc cho ta như vậy? »

Quá-công-tử nghe nói lại [illegible] lấy hơn nữa, bèn nói rằng: « Ủa! Lúc nọ lão đặc ta về nhà đem lên [illegible] của lão là nàng Băng-Tâm tiểu thơ, nay ta nghe nàng kêu lão bằng [illegible], vậy nàng là con gái của lão hay sao? »

(Mai tiếp)

IMPRIMERIE DU LUC TINH TAN-VAN
[illegible]

8-9946

TIRAGE [illegible] EXEMPLAIRES

5

SỐ THỨ 2823 — SIX PAGES — NGÀY THỨ NĂM 26 JANVIER 1928 — MỒNG 4 THÁNG GIÊNG NĂM MẬU-THÌN — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 21

Agents :
Sté Ame POINSARD ET VEYRET

LỤC-TỈNH TÂN VĂN

NHỰT-BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Nhà báo ở đàng Lucien Mossard số 13 (gần trường-học Taberd). — SAIGON

CHỦ NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ
Gởi dây thép đề: LUCTINH-SAIGON
Dây thép nói kêu: Số 203-Saigon

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 7820

GIÁ BÁO
ĐÔNG-PHÁP

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50
Bán lẻ mỗi số	0$05

Mua báo phải trả bạc trước và gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý.

Bài đăng báo thì gởi cho ông LÂM-VĂN-NGỌ, Chủ-nhiệm.

Agents :
Sté Ame POINSARD ET VEYRET

Lời rao thương mãi tính giá rẻ :
Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp-Quốc
Davignon, Bourdet & Cie
9, rue Tronchet — Paris (VIIIe)

Cứ như câu hỏi ở mấy số báo trước, chắc anh-em chị-em đồng-bào ta đã biết rõ lắm rồi: thì có chi khác lạ hơn là mua số của hội «Nam-kỳ Bồn-quốc Đức-Trí-Thể dục» vì số ấy mỗi vé 2$00. Mua số ấy tức là tác phước cho quốc-dân vậy.

KHAI BÚT TÂN NIÊN

Năm mới, tháng mới, ngày mới chưa biết phải đề luận chi đây. Vì chẳng lẽ đang ngày vui lại khảy khúc đoạn-trường, mà muốn cùng vui thì cũng dễ biết khúc nào là thật vui mà lựa? Rõ thật khó!

Vậy thôi, nhân ngày xuân năm mới nầy, bổn-báo khai bút để ra mắt độc-giả chư quân, ra mắt cả quốc-dân toàn thể. bổn-báo bất-tất phải khảy khúc vui hay khúc buồn mà chi, vì cuộc đời, tẻ vui bằng lẫn-lộn, không biết sao mà độ mà lường, bổn-báo chỉ xin trước hết: chào độc-giả chư quân, chào quốc-dân toàn thể, và cầu chúc cho sang năm Mậu-Thìn nầy đều được vạn sự lành, mỗi nghiệp mỗi người, làm ăn phấn-chấn.

Thứ nữa là riêng phần bổn-báo, bổn-báo cũng xin ước nguyện cùng độc-giả, cùng quốc-dân mà giữ tròn phận-sự, noi theo tôn-chỉ mà vững-cầm; trên đối với Chánh-phủ, dưới đối với quốc-dân, cứ cầm bút công-tâm chấm mực công-lý cho khỏi phụ. Nghĩa là trước sao thì nay vậy, không vì tư lợi mà đổ lòng, không vị tư thù mà sai dạ. Ngoài ra, nếu việc gì cho thật chánh-đáng, làm cho có ích cho nước, có lợi cho dân, bổn-báo liệu có thể tán-thành, thì dầu nhọc-nhã thế nào cũng không nại, miễn là đạt cho được kỳ-vọng là hơn.

Bổn-báo thật thệ quyết vì việc chung mà không vị việc tư, vì lẽ phải cho nhau chớ chẳng hề vị điều lợi cho mình mà cứ nhắm mắt làm liều cho sai công-lý.

Ấy nhân ngày xuân năm mới, nhân khởi xuất-bản số báo đầu năm Mậu-Thìn, bổn-báo chưa vội bàn-bạc việc gì cho thêm phiền, chỉ xin có mấy lời trần-tố gọi rằng khai bút tân niên, ra mắt chư độc-giả. Và ước sao chư độc-giả cũng vẫn một lòng chiếu cố.

Lời vẫn tình dài, mực quen bút cũ, bổn-báo nguyện cố sức để bền bồi ân tri-ngộ cho phu.

L. T. T. V.

Ai muốn làm giàu mau? Nên mua số của «Nam-kỳ bổn-quốc đức-trí-thể dục hội». Mỗi vé 2$00.

CÂU ĐỐ RẺ

Tết rồi, có một chỗ thiên-hạ tựu đông hơn hết, chen chơn không muốn lọt.

Đố ai biết chỗ ấy là chỗ gì?

Hạn trong một tuần lễ, ai đáp trúng sẽ đăng tên vào báo. — 26-1-28.

LỤT THANH-HÓA

Năm nào cũng có lụt lội. Không Bắc-kỳ thì Trung-kỳ. Trận lụt nào cũng có nhiều chết không hòm liệm không đất chôn, sống không cơm ăn không nhà ở. Nên hễ nghe nói Bắc-kỳ bị lụt, Trung kỳ bị lụt, thì người Nam-kỳ châu mày, dường thấy cái thảm trạng ấy trước mắt. Chẳng cần lấy ba kỳ một nước mà nói, mà cần lấy chỗ vật thương kỳ loại mà xét, thì còn ai là người có chút lương tâm lại chẳng động niệm. Bởi vậy, hễ nghe nói lụt thì người Nam kỳ, nhứt là các báo quốc-âm đã lo cổ động lấy của quyên mà cứu giúp. Về nghĩa vụ, tờ báo L. T. T. V. đã ra sức mấy lần. Tưởng khi trong lục-châu độc-giả chưa quên vội. Cho đến trận lụt Biên-hòa, trận lụt Bắc-kỳ, L. T. T. V. cũng chẳng phải là không tận tâm tận lực. Trong những lần ấy lần nào cũng quyên dư muôn, tưởng cũng vừa phần. Trận lụt Thanh-hóa nầy, có các đồng nghiệp ra sức dám chắc là dư sức.

Tôi nói dư sức là ý tôi muốn tỏ rằng tôi đã rõ thấu lòng người Nam-kỳ trọng nghĩa khinh tài, và tôi cũng rõ thấu lòng người Bắc-kỳ Trung kỳ ở Saigon nầy ra sao. Tôi đoán trước cho, không những cuộc hát làm nghĩa kia sẽ đặng thắng số thôi, mà còn các đứng thượng-lưu xã hội là những tay vì nước vì dân, không vị danh, thương nòi thương giống không vị lợi, sẽ còn mở cuộc chi to tác để quyên của bá-tánh mà cứu cấp tế nguy. Nghĩ vậy nên tôi thầm vái-van cùng linh hồn kẻ chẳng may mắc phải tai trời ách nước mà gởi thây nơi hàm cá rã ý:

« Không sao đâu! Những cha mẹ vợ con của các người bỏ lại dương trần mà về chốn cửu nguyên, không đến đổi cơ-hàn, kêu khóc máu theo nước mắt mà sợ. Bề nào cũng còn có bực thượng lưu xã-hội ai chủng ái quần ra ân cứu giúp; vì biết hạng con người ấy không **tham lợi**, *chẳng vì* **danh**, *một dạ thương nước thương dân, thương nòi thương giống! »*

Tôi vái lỡ rồi, cơ khổ thì thôi, tôi ngồi trông tới Tết chẳng thấy chi chẳng nghe chi; duy thấy tiếm lia sồ-sa, dầy đàng chật ngõ; chỉ nghe pháo tre pháo điện, vì địa kinh thiên: tối ngày sáng đêm nhức đầu vàn óc; nhứt là người Bắc kỳ với Trung-kỳ, nhớ cảnh nhớ nhà, mượn hơi pháo mà nhậu rượu nhậu chòe, vui cười hơn hết.

Thấy vậy tôi thầm than:

« Chớ chi người Trung-kỳ Bắc-kỳ ở « đây nhín bớt số tiền mua pháo một « phần để mua cơm mua cháo mua áo « mua quần cho những người Thanh-« hóa đang buổi khóc than đói lạnh! »

LÂM-VĂN-NGỌ

Mua vui mà được phước

Một cuộc đấu cầu rất kịch-liệt

Chiều mai này 27 Janvier 1928, đúng 5 giờ, tại sân Etoile de Giadinh sẽ có một cuộc đấu cầu rất kịch-liệt để góp tiền giúp dân tỉnh Thanh-hóa bị lụt.

Ấy là hội Hồng-mao dưới chiến thuyền Carlisle đấu với hội Annam (Sélection indigène).

Tưởng phần nhiều ai cũng còn nhớ, cách hai năm trước hai hội này đã có đấu rồi một lần, thật là tài lắm! Năm nay lại gặp nhau một lần nữa, nhưng lần này tưởng chắc còn hay, còn tài hơn lần trước bội phần. Vậy ai là người mộ đấu cầu, ai là người mến làm việc nghĩa, nhân ngày xuân này, công việc rảnh rang, há chẳng nên vui lòng đến đó mà xem lắm sao?

Thật là nên lắm! nên lắm! Trước đã mua vui mà sau còn được phước.

Không mấy khi mới được có một lần, xin đừng bỏ qua rất uổng.

Tiệc mừng

Nhơn dịp M. Nguyễn-ngọc Huấn, xã-trưởng làng thạnh-thới Soctrang, là chánh hội-trưởng hội Thạnh-thới sport, được đắc cử hội-đồng địa-hạt, Bàn hội có thiết một tiệc để mừng người, nên hôm chiều thứ bảy 14 Janvier 1928, tại nhà việc dọn dẹp trang hoàng, chư hội-viên tề tựu đủ mặt, lại cũng có vài vị hương-chức đồng đến, đặng làm cho rỡ ràng buổi tiệc, cùng nhau chén tạc chén thù, chuyện trò vui vẻ. Tới tuần rượu Champagne, M. Lý, là Từ-hàn của hội, đứng dậy xin thay mặt cho chư hội-viên, đọc một bài chúc như sau đây:

Thưa Ông Chánh hội trưởng,

Chúng tôi lấy làm hân hạnh được tin ông đắc cử Hội-đồng, cho nên đồng tề-tựu chung quanh ông đây, đặng mừng ông được vinh thăng.

Tiệc mọn nầy, tiệc mà chúng tôi đồng tâm thiết lập để mừng ông đây, là một dấu tỏ lòng thành kính, mến yêu của chúng tôi đối cùng ông. Sự hỉ-lạc ngày nay, xin ông chứng lãy.

Chúng tôi rất hữu hạnh được thấy ông giữa chúng tôi, vì ông là một vì sao tỏ rạng trong làng, là một gương sáng cho người đồng quê quán, vì ông đã lo tròn phận nam nhi, nợ nước mong đền, ân nhà ven đáp. Chúng tôi ước ao còn nhiều cơ hội may mắn xảy đến nữa, hầu làm cho chúng tôi được hoan tâm cọng lạc như hôm nay.

Thưa Ông,

Hội mới lập thành, mà được vinh diệu có một người làm đầu xứng đáng. Hội xin ông chú ý về sự thạnh hành, điều đình cho hội có thể vững vàng miếng viễn.

Chư vị,

Vậy ta hãy cạn ly rượu nầy, đồng rập nhau mừng cho Nguyễn gia

Gia môn hữu hạnh

và cầu chúc cho Thầy-hội-đồng Nguyễn-ngọc-Huấn:

Bỉ hoạn ếm đảm

M. Huấn liền để lời thâm cảm thạnh tình của chư hội-viên, và hứa sẽ tận tâm lo tròn trách nhậm và lo cho hội đấu cầu được thạnh hành. Cả tiệc đồng vỗ tay kẻ ngoài pháo đố vang vầy, trông vào nét mặt, ai cũng có vẻ hân hoan.

Sẵn có hát bộ, M. Huấn hến cho chư hội viên và công chúng một thứ hát để giúp vui luôn cho trọn.

LÝ-NGỌC, Lại-cậu.

THỂ-THAO

Lời tôi nghe hôm nọ có chỗ sai, vì tàu binh Michelet chẳng có hội đấu banh tròn giỏi; còn tàu Carlisle của Ang-lê chẳng phải là có mười một chiến tướng hay mà thôi, mà đam ra đấu bữa nào thì thấy chiến tướng lạ và cũng tài tình hết, trừ ra bữa hội Ang-lê đấu với hội tuyển Cercle-Denysiana và hội Étoile de Giadinh mà thôi, hai kỳ đấu nầy hội Ang-lê chẳng có hàng ngũ.

Tôi thuật sơ lại các cuộc đấu của hội Ang-lê và các hội Saigon.

Chiều 21 Janvier. — Hội thứ ba Ang-lê đấu với Saigon-Sport. Hội Ang-lê thắng hai bàn (ăn ba thua một).

Cũng chiều bữa nầy hội thứ nhì của hội Ang-lê đấu với hội Victoria và Etoile de Giadinh. Hội Ang-lê thắng bốn bàn (ăn năm thua một). Tuy nói rằng hội Victoria và Etoile de Giadinh, song hàng ngũ sắp chẳng đặng đúng đắng, vì có nhiều chiến tướng giỏi mắc về lục-tỉnh không dự đấu đặng.

Chiều 22 Janvier. — Hội thứ nhứt Ang-lê đấu với hội tuyển Cercle-Denysiana. Hội Ang-lê thắng mười bàn (ăn mười một thua một).

Chiều 23 Janvier. — Hội pha lộn (mixte) Ang-lê đấu với hội Tandinh, hội Tandinh thắng ba bàn (ăn bốn thua một).

Chiều 25 Janvier. — Hội thứ nhứt Ang-lê đấu với hội Etoile de Giadinh, Hội Ang-lê thắng hai bàn (ăn ba thua một).

Cuộc đấu nầy thú vị hơn các cuộc trước nhiều lắm. Tuy nói rằng hội Etoile de Giadinh đấu với hội Ang-lê, song *Tịnh* đang đau, và không có *Duyên, Coln, Núi*, nên hội Etoile de Giadinh phải mượn vài ba chiến tướng của hội Victoria, và M. Chaubert.

Hàng ngũ của hội Etoile de Giadinh sắp như vầy:

Chaubert
Xường — Giỏi
Xường — Trung — Ngôn
Danh — Yam — Vi — Bình — Tiến

Ai có xem cuộc đấu nầy thì mới thấy rõ tài đấu cầu của người Anglê; thiệt người là thầy bày cuộc chơi nầy ra phải lắm.

Cách đấu lẹ-làng vô cùng, lại đội đâu đúng đắng. Bởi chiến tướng Annam thấp nên phải chịu thua về phần đội đầu; song hàng tiền đạo Annam rất tệ, biết dẫn Anglê là lợi hại, mà cũng cứ giao bồng hoài.

Trong mười một chiến tướng hội Annam bữa đấu rầy có *Xường*. *Xường* và *Chaubert* hay hơn hết, *Tiếng*, *Bình Yâm*, *Ngôn Danh* tầm thường. *Trung* dở hơn mọi lần xa, Còn *Giỏi* và *Vi* sút hơn hồi còn đấu phía Annam nhiều lắm.

Theo tôi thì tôi thấy giám cuộc là người Ăng-lê, tư vị hội Ăng-lê lắm. Điều thứ nhứt: banh vô goal, người hậu-tập Ăng-lê đánh ra, giám cuộc không cho hội Annam ăn, lại để phạt sáu thước trước goal. May *Tiếng* đá vô goal rất mạnh nên mới gỡ đặng một bàn.

Điều thứ nhì: banh trúng tay chiến tướng Ăng-lê mấy lần mà giám cuộc chẳng phạt. Còn mỗi lần chiến tướng Annam liệu banh vô sân có nhón gót cao một chút thì bị phạt ngay.

Hội Ăng-lê đem vô có hai bàn, còn bàn chót thì banh vội đầu *Xường* mà vô goal chớ chẳng có ai đá vô.

Tôi nghe nói trước khi tàu Carlisle lìa Saigon thì hội Ăng-lê sẽ đấu lại với hội Annam một lần chót.

C. B.

Quan-niệm về Hội chợ Saigon

NHÀ CHƯNG NAM-KỲ

Công-nghiệp của Đại-pháp trong 50 năm sau

Hội chợ Saigon khởi ra ngày 17 Décembre 1927, đã bãi hôm đêm 17 Janvier 1928. Tưởng chúng ta ai nấy đều thấy cuộc ấy ra làm sao rồi. Chẳng nên vì một hai đám mưa thình lình làm dột nước trong vài gian hàng mà chê bỏ một cuộc phô-trương bề kinh-tế kỹ-nghệ rất huê-mĩ và hưng-thạnh của các xứ ở miền Viễn-đông. Phải biết quan-sát cho chơn-thành thấu-đáo, chớ đừng có để sẵn trong mình cái ý xuyên-tạc chẳng bổ ích vào đâu.

Muốn rõ hết ý nghĩa của Hội chợ Saigon, muốn biết coi Hội chợ ấy bày ra đều chi thì chẳng phải đi coi không mà đủ, dầu coi cho kỹ mấy cũng chẳng rõ gì hơn. Con mắt coi nay biết nay, thấy đâu hay đó, thì không phải là con mắt tinh đời. Có nay, tức phải có xưa; xưa nay khác nhau làm sao, thì đó là tấn-bộ hay là thối-bộ; nay hơn tức là tấn; nay thua tức là thối.

Vậy thì cái ý-nghĩa thiệt của Hội chợ Saigon không phải ở trọn trong mấy vòng nhà ván của Hội nầy bằng kia cất lên sắp rút trong vườn Ông-thượng đặng chơi các sở nhà-nước hay là người thường đem đến chưng những sản-vật và những đồ kỹ-nghệ làm ra đó vậy. Muốn biết ý-nghĩa ấy làm sao thì tưởng phải coi bề người ta nô-nức giúp nên Hội chợ: chẳng phải mấy xứ ở trong Đông-pháp mà thôi, cho đến mấy nước ở gần cũng đồng một lòng dự vào cuộc biểu-dương bề kinh-tế của xứ Nam-kỳ đây nữa. Sự nô-nức ấy chỉ rằng người ta đâu đâu cũng có lòng tin-cậy bề thế xứ nầy, vì ở đó bấy lâu nay đã có nhiều đều tấn-bộ, đã đặng nhiều công-hiệu đáng mừng cho cuộc tương-lai. Chúng ta nên xét coi tấn-bộ ấy cách nào và công-hiệu ấy đặng bao nhiêu.

Cho đặng vậy, chúng ta chẳng quan-sát hết mấy gian hàng ở trong Hội chợ làm chi; chỉ xem xét một cảnh nhà chưng của Nam-kỳ cũng đủ, vì ở đây là nói về đều mở-mang phát-đạt của xứ ấy mà thôi. Chúng ta có ý so sánh cuộc ngày nay với cuộc ngày trước, chẳng có nói đến chuyện xa xuôi lắm e ra mò hồ khó hiểu; xin lấy một khoảng chừng năm chục năm sau nầy mà luận, coi ra thể nào. Vậy chớ Nam-kỳ hồi năm 1878 đã làm sao? Còn Nam-kỳ ngày nay là năm 1928 thì là làm sao đó?

Xứ Nam-kỳ trong năm 1878

Chẳng nói đâu cho xa, người nào thấy phong cảnh Saigon, Cholon, hoặc Gocong, Thudaumot rồi, mà xem lại quyển sách nói về xứ Nam-kỳ của *Hội canh-nông kỹ-nghệ Nam-kỳ* xuất bản trong năm 1878, thì bất lấy làm lạ chẳng biết chừng nào, vì thấy cuộc đời dời rất khác: phố, phường, đường sá, xe dưa, vườn tược, sông rạch, ghe tàu, mỗi mỗi đều thêm nhiều, thêm đẹp; còn cuộc làm ăn của dân chúng thì sung thạnh nhiều bề, thầy thầy đều an cư lạc nghiệp.

Trong quyển sách nói trên thì soạn giả có chỉ rằng năm 1878 xứ Nam-kỳ xuất cảng mỗi năm đặng 375.000 tấn gạo và nói rằng số ấy là cao phi thường, không dè ngày nay nhờ Nhà-nước mở mang ruộng đất và cải-lương cách trồng lúa mà nội xứ bán ra ngoại quốc mỗi năm cho tới một triệu bốn trăm ngàn (1.400.000) tấn gạo, gần bốn lần nhiều hơn khi trước vậy.

Về cuộc trồng dâu, thì hồi trước chẳng có ra chi; trong sách ấy nói về nghề đó nhiều không đặng tám hàng chữ.

Soạn-giả có đề lời khuyên trồng thuốc hút thêm cho nhiều vì, theo lời người nói, thì đó là một cái mối lợi rất lớn cho cuộc kinh-tế xứ nầy. Cũng theo sách đó thì khi ấy, mấy sở vườn lớn chỉ có mấy cái nầy:

1. *Société agricole et Industrielle de la Cochinchine du Cambodge et de l'Annam*, có 60 mẫu đất tại Thủ-đức và 75 mẫu tại Châu-thới (Biênhoa);
2. *Plantation Vandelet* tại Cho-duoc gần Saigon, có 15 mẫu đất;
3. *Société de la Nouvelle-Espérance* tại đồng Tập-trận, trồng mía 483 mẫu;
4. *Plantation Farguet*: 23 mẫu đất trồng tiêu, cà-phê và hoa-ni;
5. *Société Agricole de Phú-quốc*, khẩn 400 mẫu đất
6. *Société Chinoise de Thudaumot.*

Soạn-giả có nói rằng bấy giờ ai muốn làm củi trong rừng Nhà-nước thì có bề xin một cái phép dùng đặng luôn luôn, không định hạn, mỗi năm phải đóng thuế 400 quan tiền Langsa.

Tại Nam-kỳ hồi đó chưa chưa biết trồng cây cao-su, cho nên trong sách không có nói tới chút nào hết.

Mới có ba cái nhà máy xay lúa mà thôi, vì hết thảy mấy người làm ruộng đều dùng cối xay nhỏ làm bằng tre, đất sét với cây, mà xay lúa ở nhà, rồi giã ra sơ sài mà ăn hoặc bán cho người dùng trong xứ. Chỉ có người Khách hay hồi mua lúa rồi đem cho nhà máy xay ra gạo trắng mà bán cho ngoại-quốc. Nghề buôn bán lúa gạo khi ấy còn hơi bơ thờ, dường như người mình chưa rõ rằng nghề đó chánh là nguồn lợi trọng nhứt của xứ Nam-kỳ ta vậy.

Còn nghề làm tơ lụa thì trong sách đó cũng có nói đến, song nói theo việc đã rồi; lời nói như vầy: Tại Nam-kỳ có một hãng dệt tơ lụa đặng thường mà thôi; ấy là Hãng *Samuel*, *Francfort Công-ti*, lập ra năm 1869; nhưng mà bị làm ăn không khá nên phải đóng cửa hồi cuối năm 1874.

Thảm cho mấy người thích rượu mạch-nha (bière) khi trước, vì sách ấy nói đều nầy: «Cách vài năm đây tại Saigon có lập ra một lò rượu mạch-nha. Theo cách thường bên Âu-châu, người ta dùng lúa mạch mà làm rượu ấy; không dè bị xứ nầy nóng nực, lúa ấy quen xứ lạnh, nên dùng ở đây, lên mộng mau quá, rồi hột nó thúi hết; vì vậy mà người ta phải kiếm thế dùng nếp mà thế vô. Ban đầu làm rượu chẳng đặng, song chế luyện lâu ngày rồi cũng làm nên một thứ rượu mạch-nha uống khá khá. Rượu ấy cho mấy người binh ở trong nhà thương uống đặng. Nhưng mà chẳng khỏi bao lâu, bị một người bùn trong lò rượu ấy chết, phải bỏ hết công việc làm. Cách ít lâu, người ta có tính làm rượu mạch-nha thế đó lại, song làm chẳng vừa ý, rồi thôi.»

(Còn tiếp).